

STAN SANITARNY POWIATU DZIAŁDOWSKIEGO w 2021 ROKU

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie
pl. Biedrawy 5, 13-200 Działdowo

e-mail: psse.dzialdowo@sanepid.olsztyn.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	STR.	3
ZADANIA	STR.	5
EPIDEMIOLOGIA	STR.	7
HIGIENA KOMUNALNA	STR.	29
HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	STR.	35
HIGIENA PRACY	STR.	46
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	STR.	55
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	STR.	59
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	STR.	65
TABELE	STR.	72

WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie, stosownie do zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej przedstawia Raport o stanie sanitarnym powiatu działdowskiego w 2021 r.

W związku z utrzymującym się stanem epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 w 2021 r. kontynuowano realizację zadań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Istotne znaczenie dla ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa miały działania prewencyjne (obejmujące m.in. izolację osób chorych oraz kwarantannę osób mających kontakt z zakażonymi), profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne ale również kontrolne w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów ustanowionych rozporządzeniem Rady Ministrów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Bardzo cenimy sobie zaangażowanie pracowników oraz możliwość współpracy ze Starostą Działdowskim, Komendantem Komendy Powiatowej Policji w Działdowie, Dyrektorem Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Działdowie oraz z Burmistrzami i Wójtami w zwalczaniu pandemii COVID-19 na terenie powiatu działdowskiego.

Oprócz intensywne działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia i przecięcia dróg szerzenia się choroby COVID-19, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Działdowie równocześnie wykonywali zadania polegające na prowadzeniu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a także prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w innych obszarach.

Dla oceny stanu sanitarnego najważniejsze znaczenie mają te czynniki środowiskowe, które poprzez szerokie i długotrwałe oddziaływanie mogą mieć istotne znaczenie dla zdrowia ludzi, tj.:

- żywność, której zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne wywołują negatywne skutki zdrowotne;
 - woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, która może być źródłem groźnych zakażeń lub zatruc;
 - środowisko pracy, w którym występują czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia;
- oraz

– stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, podmiotów leczniczych, placówek nauczania i wychowania i innych obiektów użyteczności publicznej.

Ważnym dopełnieniem funkcji kontrolnych i nadzorczych Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest działalność oświatowo-zdrowotna i jej wpływ na kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań zdrowotnych od wczesnego dzieciństwa.

Do ważnych działań profilaktycznych należy wprowadzenie w Polsce bezpłatnych, obowiązkowych szczepień przeciw zakażeniom rotawirusowym u dzieci urodzonych po 31 grudnia 2020 r. oraz bezpłatnych szczepień osób pełnoletnich przeciw grypie w sezonie 2021/2022.

W 2021 r. Gmina w Rybno sfinansowała szczepienia przeciwko zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) u 26 dziewczynek urodzonych w 2009 r. zamieszkałych na terenie Gminy Rybno lub uczęszczających do szkół na terenie tej gminy.

Natomiast Nadleśnictwo Lidzbark sfinansowało szczepienia przeciw KZM (kleszczowe zapalenie mózgu) u 26 pracowników.

Należy podkreślić bardzo dobrą współpracę z lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej powiatu działdowskiego w zakresie nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi.

Podkreślenia również wymaga, że w 2021 r. w Szpitalu w Działdowie zrealizowano bardzo ważne dla mieszkańców naszego powiatu inwestycje, m.in.: powstała nowoczesna pracownia rezonansu magnetycznego oraz pracownia endoskopowa z nowoczesnym sprzętem, rozbudowano oddział psychiatryczny, zamontowano 3 nowe windy, przebudowano instalację gazów medycznych.

W raporcie przedstawiono dane statystyczne oraz omówiono wyniki działalności kontrolnej, zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w 2021 r. Zaprezentowane dane wskazują, że podjęte działania w istotny sposób przyczyniły się do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców, a stan sanitarny powiatu działdowskiego z roku na rok ulega systematycznej poprawie.

Przedkładając raport dziękuję Państwu za współpracę w zakresie realizacji zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie

Z wyrazami szacunku

*Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Działdowie
Grażyna Mówińska*

ZADANIA

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 195) do podstawowych zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie należy przede wszystkim:

- sprawowanie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego nad obszarami życia istotnymi dla bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu działdowskiego w dziedzinach:
 - higieny środowiska,
 - higieny pracy w zakładach pracy,
 - higieny procesów nauczania i wychowania,
 - higieny wypoczynku i rekreacji,
 - warunków zdrowotnych żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
 - warunków higieniczno-sanitarnych jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne;
- prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i zawodowych;
- sprawowanie nadzoru nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz prekursorami narkotyków;
- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej;
- kontrola przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- kontrola przestrzegania przepisów w zakresie wymagań określonych w przepisach o zawartości niektórych substancji w dymie papierosowym;
- kontrola przestrzegania przepisów w zakresie wymagań określonych w ustawie z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium;
- organizowanie działań oświatowo-zdrowotnych nakierowanych na promocję zdrowia i zdrowego stylu życia, w oparciu o Narodowy Program Zdrowia.

Udział w programach informacyjnych krajowych i unijnych:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie realizuje zadania między innymi z wykorzystaniem systemów wymiany informacji, wśród których należą wymienić:

- system szybkiego powiadamiania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF);
- europejski system powiadamiania o niebezpiecznych kosmetykach (RAPEX);
- krajowy system Monitoringu Wody Przeznaczonej do Spożycia;
- Internetowy serwis kąpieliskowy zawierający informacje dotyczące kąpielisk;
- System Czyn-Rak, centralna rejestracja czynników rakotwórczych lub mutagennych prowadzona przez Instytut Medycyny Pracy w Łodzi;
- system monitorowania informacji o „dopalaczach” (SMIOD);
- System Bezpieczeństwa Żywności;
- ESNDS, elektroniczny system nadzoru dystrybucji szczepionek;
- system rejestracji wywiadów epidemiologicznych (SRWE);
- rejestr ognisk epidemicznych (Epi-Baza);
- system statystyki w ochronie zdrowia (SSOZ);
- system EWP3 (Ewidencja Wjazdu do Polski);
- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS).

Do najistotniejszych aktów prawnych normujących pozycję ustrojową oraz zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy zaliczyć:

- 1) ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 195);
- 2) ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.);
- 3) ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2021 z późn. zm.);
- 4) ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.);

- 5) ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2069 z późn. zm.);
- 6) ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2233) z późn. zm.).

EPIDEMIOLOGIA

Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Na podstawie analizy wskaźników zapadalności na wybrane choroby zakaźne należy uznać, że w 2021 r. sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych (innych niż COVID-19) w powiecie działdowskim była dobra i względnie stabilna.

Podobnie jak w latach poprzednich nie odnotowano zachorowań na szczególnie niebezpieczne choroby zakaźne: błonicę, krztusiec, nagminne porażenie dziecięce (polio), wściekliznę u ludzi, dur brzuszny oraz odrę i różyczkę.

W 2021 r. (na 65 288 mieszkańców powiatu działdowskiego), zarejestrowano 280 zachorowań na choroby zakaźne inne niż grypa, infekcje grypopodobne oraz COVID-19 (w 2020 r. – zarejestrowano 328 przypadków, a w 2019 – 457).

W porównaniu do roku 2020 w powiecie działdowskim zarejestrowano większą liczbę zachorowań na grypę i choroby grypopodobne – 12 092 przypadki (2020 r. – 9 728).

W 2021 r. z powodu chorób zakaźnych hospitalizowano ogółem 1 267 osób: w tym 849 – z powodu zachorowań na grypę i choroby grypopodobne, 332 – z powodu zachorowań na COVID-19 i 86 z powodu innych chorób zakaźnych.

W celu ustalenia źródła zakażenia i dróg szerzenia się chorób zakaźnych, przeprowadzono 15 369 wywiadów epidemiologicznych, w tym 15 267 wywiadów w kierunku ryzyka zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i wystąpienia choroby COVID-19 a 102 wywiady z powodu innych chorób zakaźnych.

W opinii ekspertów najważniejszym i najskuteczniejszym elementem działań w obszarze zapobiegania i zwalczania groźnych chorób zakaźnych w Polsce jest realizacja Programu Szczepień Ochronnych (Program określa wykaz obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych oraz zasady ich przeprowadzania).

W Polsce istnieje ustawowy obowiązek poddawania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym. Obowiązkowe szczepienia są prowadzone zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na dany rok, ogłaszanym przez Głównego Inspektora

Sanitarnego w formie komunikatu. Kalendarz szczepień, który jest częścią Programu Szczepień Ochronnych precyzyjnie określa przeciwko jakim chorobom zakaźnym i w jakim wieku należy wykonać szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży. Szczepienia objęte kalendarzem szczepień są finansowane z budżetu państwa.

Należy podkreślić, że Polska uczestniczy w koordynowanych przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) globalnych programach eliminacji (brak zachorowań na terenie kraju) i eradykacji (całkowite wyeliminowanie choroby na świecie) takich chorób jak odra i różyczka oraz poliomyelitis (*choroba Heinego-Medina*).

Do ważnych działań profilaktycznych należy wprowadzenie w Polsce bezpłatnych, obowiązkowych szczepień przeciw zakażeniom rotawirusowym u dzieci urodzonych po 31 grudnia 2020 r.

Rotawirusy są najważniejszą przyczyną ostrych biegunek zakaźnych u niemowląt i dzieci do 5 roku życia. Zakażenie przenosi się na drugą osobę drogą pokarmową oraz przez kontakt z wydaliniami osób chorych. Po przedostaniu się do organizmu, rotawirusy uszkodzają nabłonek kosmków jelitowych, wywołując stan zapalny żołądka i jelit. W przebiegu choroby może wystąpić odwodnienie organizmu. W przypadku ciężkiego odwodnienia występuje konieczność leczenia w szpitalu. Ponadto ze względu na dużą zakaźność rotawirusy są ważnym czynnikiem wywołującym zakażenia szpitalne w oddziałach dziecięcych.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych na terenie powiatu działdowskiego zamieszczone w tabeli nr 5 zostały opracowane na podstawie zgłoszeń podejrzeń lub rozpoznań zakażeń lub chorób zakaźnych przesyłanych przez jednostki ochrony zdrowia do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie.

Epidemia COVID-19

Od 20 marca 2020 r. w związku zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 obowiązuje w Polsce stan epidemii.

COVID-19 jest chorobą wywołaną przez nowego koronawirusa SARS-CoV-2. Wirus przenosi się z człowieka na człowieka w chwili kontaktu z wydzielinami zarażonej osoby (drogą kropelkową). Zawierające wirusa drobne kropelki powstają w trakcie kaszlu, kichania, mówienia i mogą być bezpośrednią przyczyną zakażenia.

Według danych Ministerstwa Zdrowia w 2021 r. do najbardziej rozpowszechnionych mutacji koronawirusa w Polsce należały warianty alfa (brytyjski) i delta (indyjski).

W marcu 2021 r. najpowszechniejszym wariantem wirusa SARS-CoV-2 w Polsce była mutacja brytyjska (alfa) zidentyfikowana po raz pierwszy jesienią 2020 r. w Londynie. Wariant delta został wykryty pod koniec 2020 r. w Indiach skąd szybko rozprzestrzenił się na inne kraje. Odmiana wirusa cechowała się większą transmisyjnością niż poprzedni dominujący wariant alfa (brytyjski) co spowodowało w Europie i Polsce czwartą falę pandemii COVID-19. W naszym kraju szczyt czwartej fali koronawirusa wystąpił w połowie listopada.

W Polsce na dzień 31.12.2021 r. najbardziej rozpowszechniony był wariant Delta, podczas gdy wykryty w listopadzie 2021 r. w Afryce wariant Omicron stanowił niewielki odsetek zakażeń.

W przypadku zakażenia odmianą indyjską koronawirusa rzadziej występował kaszel oraz zaburzenia węchu i smaku. Natomiast w przebiegu choroby występowały objawy charakterystyczne dla ciężkiego przeziębienia (ból głowy, ból gardła, gorączka, katar) oraz dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego (nudności, wymioty, bóle brzucha i bóle mięśniowo-stawowe).

Choroba wywołana przez mutację koronawirusa Omikron ma zazwyczaj łagodny przebieg. Nie powoduje typowych dla COVID-19 objawów – zakażeni często przechodzą chorobę bezobjawowo. Spośród dolegliwości mogą wystąpić m.in.: ból gardła, drapanie w gardle, katar, bóle głowy, mięśni i stawów oraz osłabienie.

W 2021 r. nastąpiło dalsze wzmocnienie zdolności Inspekcji do szybkiego reagowania na pojawiające się zakażenia wirusem SARS-CoV-2, w oparciu o rozwijający się System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (m.in. realizacja zadań przeciwepidemicznych w przyjętym standardzie 3 i 24 – godzinnym; wdrożenie skutecznych i dostosowanych do potrzeb społeczeństwa rozwiązań cyfrowych w zakresie prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych).

W celu ograniczenia szerzenia się zakażeń SARS-CoV-2 sprawowano nadzór nad ogniskami epidemicznymi COVID-19 (m. in. w szkołach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, zakładach pracy, w szpitalu) oraz egzekwowano przestrzeganie obowiązujących obostrzeń przeciwepidemicznych we współpracy z Policją.

Należy podkreślić, że zgodnie ze Stanowiskiem Rady Medycznej zachowanie dystansu społecznego, prawidłowe noszenie maseczek ochronnych oraz szeroko pojęta dezynfekcja (higiena rąk oraz mycie i dezynfekcja powierzchni) skutecznie ograniczają

rozprzestrzenianie się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz są ważnym elementem zwalczania epidemii COVID-19.

Zachorowania na COVID-19 w powiecie działdowskim w 2021 r.:

- liczba osób z potwierdzonym laboratoryjnie wynikiem dodatnim SARS-CoV-2: 4 582 (w 2020 r. - 2 930);
- liczba osób hospitalizowanych z powodu COVID-19: 332 (w 2020 r. - 208);
- liczba zgonów związanych z COVID-19: 134 (w 2020 r. - 86);
- liczba przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych: 15 267 (w 2020 r. - 11 495).

W 2021 r. największy wzrost zachorowań wystąpił w I i IV kwartale: I kwartał - 2 616, II kwartał - 531, III kwartał - 16 i IV kwartał - 1 419. Największą liczbę potwierdzonych przypadków zachorowań na COVID-19 wśród mieszkańców powiatu działdowskiego zarejestrowano w marcu 2021 r. – 1 192 zachorowania.

Trudna sytuacja epidemiologiczna w powiecie (m.in. liczne zachorowania wśród pracowników zakładów pracy oraz uczniów i nauczycieli) dotknęła także szpital. W kilku oddziałach szpitalnych odnotowano zachorowania wśród personelu. Nie przełożyło się to jednak na brak ciągłości udzielanych świadczeń zdrowotnych.

Ogółem w 2021 r. w powiecie działdowskim zarejestrowano 65 ognisk epidemicznych COVID-19 w szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych, przedszkolach, urzędach, zakładach produkcyjnych, w szpitalu i innych miejscach pracy.

Kary za naruszenie przepisów przeciwepidemicznych.

W 2021 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie wpłynęło 813 notatek urzędowych sporządzonych przez funkcjonariuszy Policji dotyczących naruszeń nakazów, zakazów lub ograniczeń związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, w tym 789 notatek dotyczyło naruszenia przepisów przez cudzoziemców.

Najczęściej nie przestrzegano zasad obowiązkowej kwarantanny. W każdym przypadku wdrożone zostały odpowiednie działania w celu wyjaśnienia okoliczności naruszenia przepisów. Informacje o złamaniu zasad odbywania kwarantanny przez cudzoziemców przekazywane były do Oddziału Warmińsko-Mazurskiego Straży Granicznej w Kętrzynie.

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego w 2021 r. wydano 9 decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej, 11 decyzji o odstąpieniu od ukarania, w 4 przypadkach postępowanie zostało umorzone.

W związku z utrzymującą się na wysokim poziomie liczbą zakażeń i zachorowań wywołanych wirusem SARS-CoV-2 oraz jego nowymi wariantami w 2021 r. przeprowadzono 1 426 kontroli w zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Kontrolą objęto m.in. placówki handlowe, hotele, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne oraz lokale gastronomiczne i środki komunikacji miejskiej. Podczas kontroli sprawdzano czy pracownicy noszą maseczki ochronne zsałaniając nos i usta, czy zapewniono zarówno pracownikom i klientom środki do dezynfekcji rąk oraz czy zostały określone limity osób mogących jednocześnie przebywać w obiekcie. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości nałożono na pracowników i przedsiębiorców 183 mandaty na kwotę 7 320 zł.

Choroby szerzące się drogą pokarmową

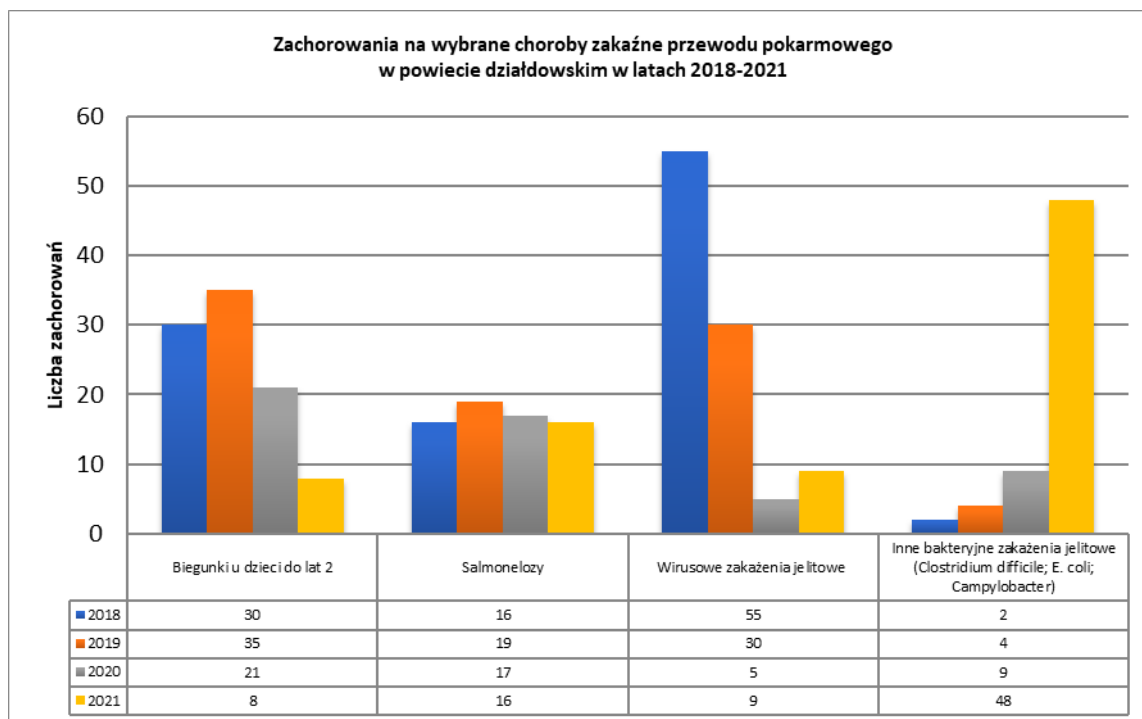
Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Liczba zakażeń wywołanych przez odzwierzęce pałeczki jelitowe *Salmonella* utrzymywała się na poziomie 2020 r., chorobę zdiagnozowano u 16 pacjentów. W 2020 r. zarejestrowano 17 zachorowań wywołanych przez te bakterie, a w 2019 r. – 19.

Wszystkie zgłoszone przez lekarzy przypadki dotyczyły pojedynczych, niepowiązanych epidemiologicznie zachorowań w środowisku domowym. Podobnie jak w 2020 r. najwięcej zakażeń odnotowano wśród dzieci w grupie wiekowej do 10 roku życia (9 na 16 przypadków). Głównym nośnikiem bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych były potrawy z jaj.

Ponadto należy zauważyć, że co roku wykrywane są zakażenia bakteryjne o innej znanej etiologii. W 2021 r. odnotowano 48 przypadków zachorowań wywołanych innymi bakteryjnymi zakażeniami żołądkowo-jelitowymi (*Clostridium difficile*), głównie u ludzi starszych.

Wykres nr 1

W porównaniu do lat ubiegłych odnotowano wyraźny wzrost zakażeń żołądkowo-jelitowych wywołanych przez bakterię *Clostridium difficile*, z 9 przypadków w 2020 r. do 48 w 2021 r. (wykres nr 1).

Wzrost liczby rozpoznanych zakażeń nie zawsze musi być oznaką pogarszania się sytuacji epidemiologicznej danej choroby lecz może świadczyć o poprawie zgłaszalności oraz wzmocnieniu nadzoru nad rejestracją danej choroby. Wysoka liczba rozpoznanych zakażeń może również świadczyć o poprawiających się możliwościach diagnostycznych w kierunku wykrywania czynników chorobotwórczych wywołujących biegunki bakteryjne.

Zakażenia *Clostridium difficile* stają się coraz poważniejszym problemem w aspekcie zakażeń szpitalnych oraz jako następstwo powszechnego stosowania antybiotyków, także ambulatoryjnie.

Clostridium difficile – zakażenia wywołane przez tę bakterię są szczególnie niebezpieczne dla osób starszych przebywających w szpitalach lub domach opieki. Choroba może mieć przebieg od łagodnej biegunki do postaci ciężkiej prowadzącej do poważnego uszkodzenia okrężnicy.

Liczbę zarejestrowanych przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci i dorosłych w powiecie działdowskim w latach 2007-2021 przedstawiono na zamieszczonym poniżej wykresie nr 2.

Wykres nr 2

Biegunki i zatrucia pokarmowe ciągle są ważną przyczyną chorobowości u dzieci w wieku do lat dwóch. W tej grupie wiekowej, zakażenia jelitowe szczególnie często mogą prowadzić do znacznego odwodnienia oraz do zaburzeń elektrolitowych.

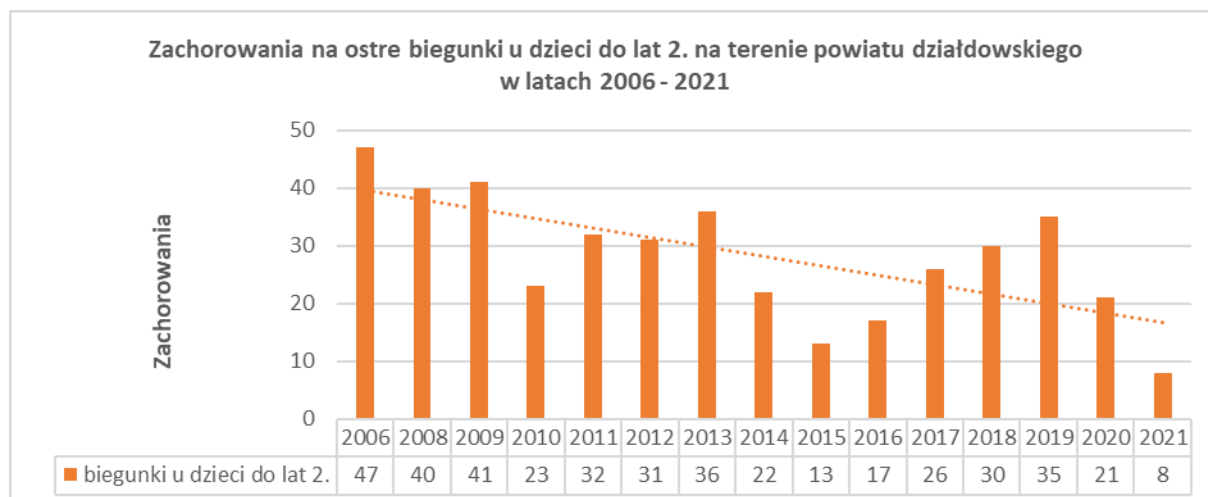
Należy zaznaczyć, że w powiecie działdowskim od 2017 r. notuje się znaczny spadek liczby zarejestrowanych przypadków zakażeń pokarmowych o etiologii wirusowej u dzieci w wieku do lat 2, które najczęściej wywoływane są przez rotawirusy (2017 r.-23; 2018 r.-31 oraz 2019 r.-16, 2020 r.-4).

Dzieci urodzone po 31.12.2020 r. podlegają obowiązkowym szczepieniom przeciwko biegunkom wirusowym wywołwanym przez rotawirusy. Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych od roku 2021 są to szczepienia obowiązkowe u dzieci przed ukończeniem 22 tygodnia życia, finansowane z budżetu państwa. W powiecie działdowskim w 2021 r. zaszczepiono 353 niemowlęta. Dla porównania w 2020 r. kiedy te szczepienia były jedynie zalecane (nieobowiązkowe) zaszczepiono –152 dzieci.

W 2021 r. odnotowano 8 zachorowań na ostre bliżej nieokreślone biegunki (BNO) o nierozpoznanej etiologii u dzieci w wieku do lat dwóch (wykres nr 1 i nr 3) .

Z porównania danych dotyczących liczby zachorowań na ostre biegunki u dzieci w wieku do lat 2 zarejestrowanych w latach 2006-2021 wynika, że pomimo występującej zmienności utrzymuje się tendencja spadkowa zachorowań (wykres nr 3).

Wykres nr 3

Należy podkreślić, że w powiecie działdowskim do zakażeń i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi wyłącznie w środowisku domowym, dlatego należy kontynuować działania edukacyjne w celu zwiększenia świadomości dotyczącej znaczenia higieny podczas przygotowywania i spożywania posiłków.

Zbiorowe ogniska zatruc pokarmowych – w latach 2014-2021 nie zarejestrowano w naszym powiecie żadnego ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego ani żadnego przypadku zatrucia grzybami (w 2013 r. – wstąpiło jedno ognisko zatrucia pokarmowego w środowisku domowym).

Dur brzuszny, dury rzekome – na terenie powiatu działdowskiego pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajduje się jeden nosiciel duru brzuszego.

Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego i inne choroby zakaźne

Choroby zakaźne wieku dziecięcego – w przypadku tych chorób obserwuje się cyklicznie występującą co kilka lat zmienność liczby zachorowań.

Świnka

Spadkowy trend zachorowań na świnkę zaobserwowano po wprowadzeniu od 2004 r. obowiązkowych szczepień przeciw odrze-świnie-różyczce (zamiast szczepień wyłącznie przeciw odrze).

Z porównania liczby zachorowań na świnkę w powiecie działdowskim w latach 2005-2021 wynika, że po wprowadzeniu powszechnych szczepień szczepionką trójskładnikową (odra, świnka, różyczka), w naszym powiecie od 2007 r. notuje się co najwyżej pojedyncze przypadki zachorowań (wykres nr 4). W latach 2019-2021 r. nie zgłoszono żadnego przypadku wystąpienia tej choroby (w 2018 r. – 1, w 2017 r. - 3, w 2016 r. - 1).

Wykres nr 4

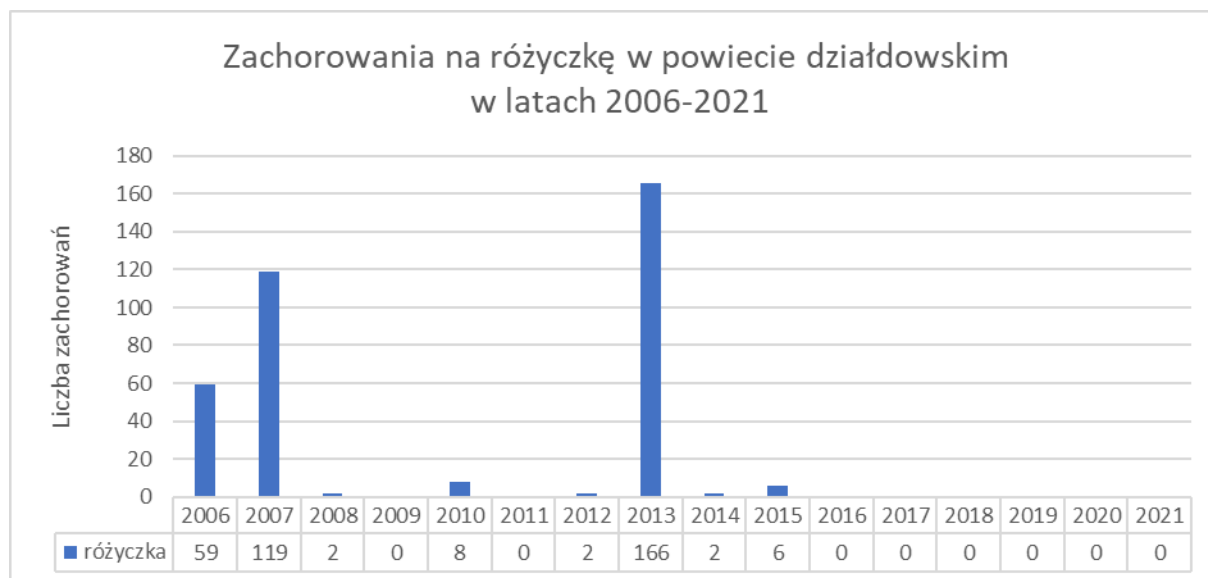
Świnka (zapalenie przyusznic) jest wirusową chorobą wieku dziecięcego, ale chorują na nią również dorośli. W przebiegu choroby może dojść do powikłań prowadzących do niepłodności mężczyzn.

Różyczka

W latach 2016-2021 w powiecie działdowskim nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na różyczkę. Po wygaśnięciu epidemii wyrównawczej różyczki, która wystąpiła w 2013 r. nie obserwowano znaczącego wzrostu zachorowań (2014 r. - 2 zachorowania, 2015 r. - 6).

Należy podkreślić, że choć różyczka jest chorobą o łagodnym przebiegu, a w wielu przypadkach przebiegającą bezobjawowo, to zakażenie wirusem różyczki kobiety w ciąży może doprowadzić do wad rozwojowych płodu. Dlatego tak ważne jest szczepienie kobiet planujących macierzyństwo. Ponadto choroba ta w rzadkich przypadkach może przyczyniać się do niepłodności męskiej.

Wykres nr 5

Odra

Na terenie powiatu działowskiego od wielu lat nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na odrę. Odra jest bardzo zaraźliwą wirusową chorobą zakaźną. Zakażenie szerzy się drogą powietrzno-kropelkową, czyli przez bezpośredni kontakt z osobą zakażoną ale można zarazić się również na odległość np. przebywając w tym samym pomieszczeniu, w którym znajduje się osoba chora. Choroba bardzo łatwo przenosi się z osoby chorej na osoby nieuodpornione. Odra jest chorobą wieku dziecięcego, jednak na zachorowanie narażone są osoby w każdym wieku. Choroba może przebiegać z powikłaniami (np. zapalenie oskrzeli, ucha środkowego, zatok, odrowe zapalenie opon rdzeniowych i mózgu, **podostre stwardniające zapalenie mózgu, które rozwija się kilka do kilkunastu lat po przebyciu zachorowania**). Choroba jest również niebezpieczna dla kobiet w ciąży.

Zgodnie z aktualną wiedzą w dziedzinie wakcynologii w celu wytworzenia pełnej i długoletniej odporności przeciwko odrze należy przyjąć dwie dawki szczepionki podanej powyżej pierwszego roku życia.

W 2021 r. szczepieniom przeciwko odrze podlegały dzieci, które ukończyły pierwszy rok życia, dzieci w 10 r. ż. (rocznik 2012) oraz dzieci w 6 r. ż. (rocznik 2016). W powiecie działowskim w grupie dzieci, które ukończyły 1 rok życia wskaźnik wyszczepialności był wysoki i wynosił 98,0%. Natomiast u dzieci w 6 r. ż (rocznik 2016) i dzieci w 10 roku życia (rocznik 2012) procentowe wykonanie szczepień p/odrze, śwince i różyczce wynosiło odpowiednio 93% i 94%, co nie spełnia wymaganych 95% do uzyskania odporności środowiskowej. Głównym powodem opóźnienia w wykonaniu szczepień była zwiększona

zachorowalność wśród dzieci w okresie jesiennym na infekcje górnych dróg oddechowych. U chorych dzieci lekarze zalecali czasowe odroczenie wykonania szczepień ochronnych.

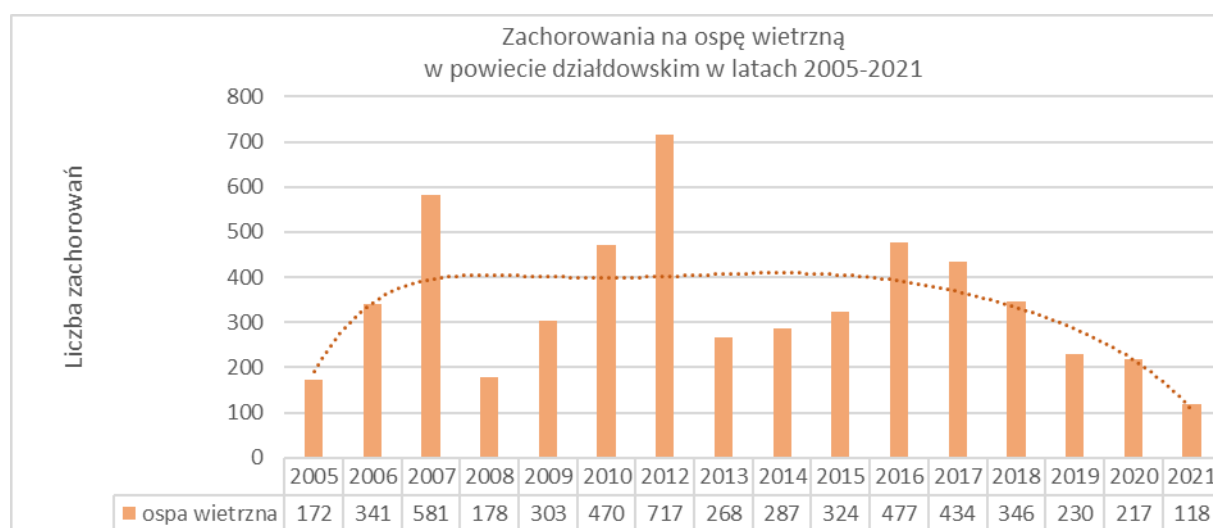
Ospa wietrzna

W 2021 r. wystąpił dalszy spadek zarejestrowanych zachorowań na tę chorobę (2016 r. - 477, 2017 r. - 434, 2018 r. - 346, 2019 r. - 230, 2020 r. – 217, 2021 r.-118).

W przypadku ospy obserwuje się cyklicznie występującą co kilka lat zmienność liczby zachorowań.

W Polsce dostępne są szczepionki przeciwko ospie wietrznej. Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych są to szczepienia zalecane (nieobowiązkowe), które są płatne. W powiecie działdowskim w 2021 r. zaszczepiono 36 dzieci (2019 r.-102, 2020 r.-62).

Wykres nr 6

Inwazyjna choroba meningokokowa (IchM)

IchM jest chorobą zakaźną ośrodkowego układu nerwowego o ciężkim przebiegu klinicznym, w 10% przypadków kończąca się zgonem. Ryzyko zakażenia dotyczy wszystkich grup wiekowych, jednak najczęściej choroba występuje u dzieci do **5 roku życia, a zwłaszcza u dzieci poniżej 1 roku życia**. Następnie chorują osoby w przedziale wiekowym od 11 do 24 lat. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową przez kontakt bezpośredni z bezobjawowym nosicielem lub osobą chorą. Materiałem zakaźnym jest wydzielina z nosa i gardła nosicieli lub osób chorych. Przemijające bezobjawowe nosicielstwo występuje u ok. 5-10% ludności. W Polsce najczęściej występują meningokoki grupy B i C.

Najskuteczniejszą metodą profilaktyki zakażeń wywołanych przez *Neisseria meningitidis* są szczepienia ochronne. W Polsce zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych są to szczepienia zalecane (nieobowiązkowe), które są płatne. W powiecie działdowskim w 2021 r. zaszczepiono 78 dzieci przeciwko meningokokom serogrupy B najczęściej wywołującym ogniska epidemiczne (2019 r. – 101, 2020 r.- 109).

Neisseria meningitidis jest istotnym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych pozaszpitalnych ciężkich zakażeń inwazyjnych przebiegających jako zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i sepsa.

W 2021 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową (w 2020 r. - 1 przypadek u dziecka w 1 roku życia).

Krztusiec (koklusz)

W powiecie działdowskim w 2021 r. tak jak i w latach poprzednich nie zarejestrowano żadnego zachorowania na krztusiec (2017 r. – 2 przypadki). Krztusiec jest ostrą bakteryjną chorobą zakaźną dróg oddechowych, występującą głównie u dzieci. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową. Krztusiec jest chorobą bardzo zaraźliwą. Wskaźnik podatności na zakażenie (osób nieodpornych) w wyniku kontaktu z osobą chorą na krztusiec jest bardzo wysoki i wynosi 90%. U niemowląt do 6 miesiąca życia choroba może mieć bardzo ciężki przebieg i doprowadzić do zgonu. U dorosłych krztusiec przebiega łagodniej niż u dzieci lub przyjmuje nietypową postać zapalenia oskrzeli.

Z analizy wykonania szczepień ochronnych wynika, że w powiecie działdowskim uzyskano bardzo dobre wskaźniki stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży przeciwko krztuścowi. Zgodnie z Kalendarzem szczepień immunizacja rozpoczyna się w 2 miesiącu życia, natomiast ostatnia dawka przypominająca szczepienia podawana jest w 14 roku życia dziecka (*tabela nr 2 i 2a*).

Przebycie krztuśca pozostawia długotrwałą odporność naturalną (przez ok. 10-15 lat), po tym czasie stopniowo zwiększa się odsetek populacji wrażliwej na zakażenie. Natomiast odporność poszczepienna w zależności od rodzaju szczepionki utrzymuje się przez okres ok. 3–10 lat (najczęściej 5-7 lat). W przypadku krztuśca występują okresowe wzrosty zachorowań co 3-5 lat, w zależności od stosowanej szczepionki oraz innych czynników (np. grup wiekowych objętych powszechnymi szczepieniami).

Dlatego w celu osiągnięcia wzrostu odporności zbiorowiskowej dającej ochronę osobom nieodpornym, zaleca się obok prowadzenia powszechnych szczepień u dzieci i młodzieży, stosowanie szczepień przypominających u osób dorosłych.

Inne choroby zakaźne

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Dzięki wprowadzeniu do Programu Szczepień Ochronnych w 1989 r. obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży przeciw WZW typu B znacznie zmniejszyła się zachorowalność na tę chorobę. Nabyta odporność poszczepienna, jak i odporność naturalna zapewniają długotrwałą ochronę przed zachorowaniem, prawdopodobnie do końca życia.

W 2021 r. tak jak i w roku poprzedzającym nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW B o charakterze przewlekłym (2020 r. – 0; 2019 – 1, 2018 – 0; 2017 – 1; 2016 – 4 przypadki).

Grypa i choroby grypopodobne

W 2021 r. zarejestrowano 12 092 przypadki zachorowań na grypę i choroby grypopodobne (wykres nr 8). Do leczenia szpitalnego skierowano 849 osób, byli to pacjenci z nasilonymi objawami ze strony układu oddechowego w następujących grupach wiekowych: 432 dzieci w wieku do 4 lat, 88 osób w wieku 5-14 lat, 126 w wieku 15-64 lata oraz 203 osoby powyżej 65 roku życia.

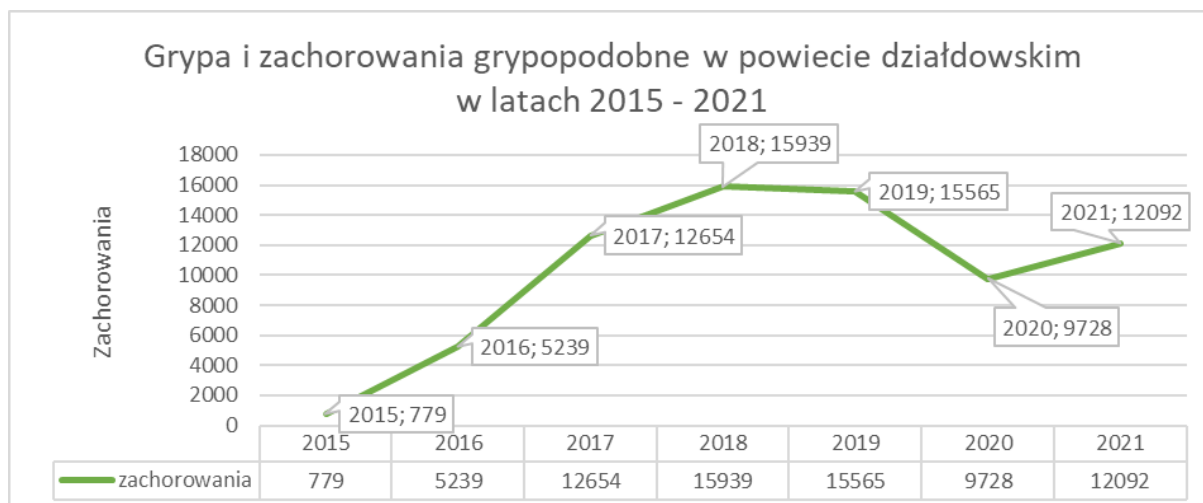
Zachorowania na grypę mają charakter sezonowy i występują przede wszystkim w okresie od października do kwietnia. W przypadku grypy najskuteczniejszą formą profilaktyki zachorowań są szczepienia ochronne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie metody zapobiegania grypie sezonowej w sezonie 2021/2022 (Dz. U. z 2021 r. poz. 1581) wszystkie osoby pełnoletnie mogą bezpłatnie zaszczepić się przeciw grypie. W powiecie działdowskim w 2021 r. przeciw grypie zaszczepiło się 2 265 osób (2020 r.-1 147, 2019 r.-1 179).

Choroby odzwierzęce - borelioza, wścieklizna

Borelioza

Borelioza uznawana jest za najczęściej występującą w Polsce chorobę przenoszoną przez kleszcze. Jest to choroba wywoływana przez bakterie, krętki z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. W 2021 r. w powiecie działdowskim zarejestrowano 12 przypadków zachorowań na boreliozę (wykres nr 9), w tym 10 przypadków z objawami rumienia wędrującego. *Rumień wędrujący jest wczesną zmianą skórą, która pojawia się najczęściej w miejscu ukąszenia przez zakażonego kleszcza, w typowej postaci zaczerwienienie powiększa się, a w środku zaczyna blednąć, dając po pewnym czasie obraz szerzącej się obrączki.*

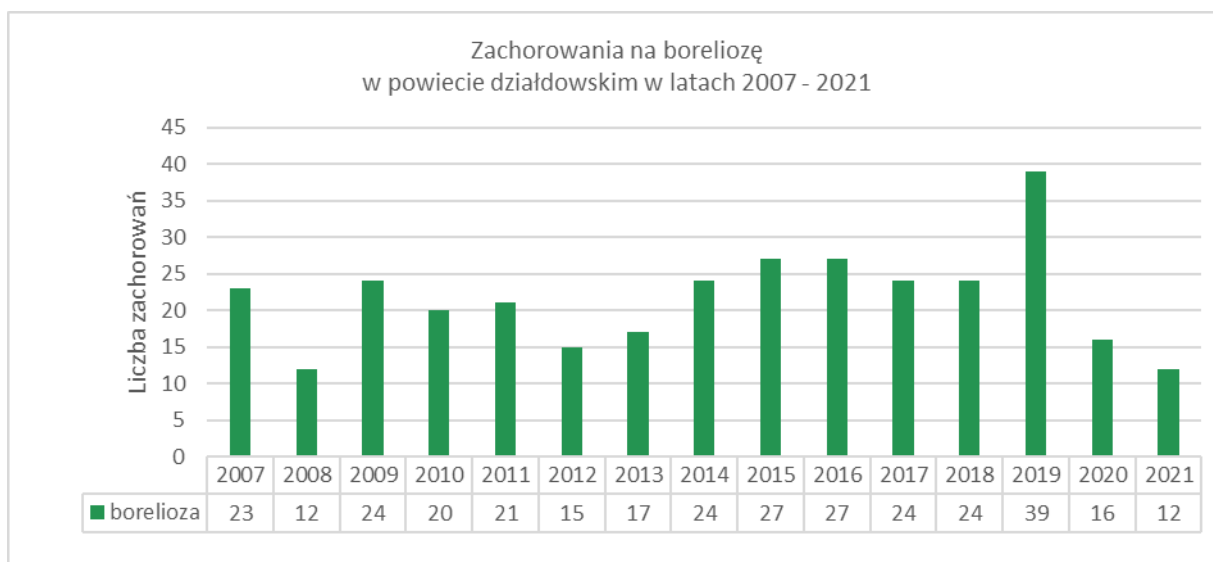
Wykres nr 8

Najbardziej narażeni na zachorowanie są pracownicy zatrudnieni w leśnictwie, myśliwi oraz osoby zbierające runo leśne.

Borelioza jest chorobą wieloukładową i nieleczona może doprowadzić nawet do zgonu. Dotychczas nie opracowano szczepionki przeciwko tej chorobie. Dlatego ważne jest wczesne jej rozpoznanie oraz informowanie społeczeństwa o sposobach zapobiegania zakażeniom. Zamieszczony poniżej wykres przedstawia zachorowania na boreliozę w latach 2007-2021.

Wykres nr 9

Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)

Podobnie jak w latach poprzednich w powiecie działdowskim nie został zgłoszony żaden przypadek zachorowania na KZM (w 2016 r. - 1 przypadek). KZM jest ciężką, ostrą chorobą zakaźną ośrodkowego układu nerwowego. Przenoszony przez kleszcze wirus atakuje mózg lub rdzeń kręgowy. Choroba może mieć ciężki przebieg i prowadzić do trwałych następstw w postaci porażenia nerwów, niedowładów kończyn, zaburzeń koncentracji lub depresji, a nawet zgonu.

Najskuteczniejszą metodą zabezpieczenia przed kleszczowym zapaleniem mózgu i jego następstwami są szczepienia, w Polsce są to szczepienia zalecane (nieobowiązkowe, odpłatne). W 2021 r. przeciw KZM zaszczepiło się 98 osób, w tym 26 pracowników Nadleśnictwa Lidzbark (szczepienia sfinansowane przez pracodawcę). Główny Inspektor Sanitarny zaleca je szczególnie osobom stale lub czasowo przebywającym na terenach endemicznego występowania zakażonych kleszczy i wykonującym zawody związane z rolnictwem czy leśnictwem lub aktywnie spędzającym czas na świeżym powietrzu.

Zapobieganie wściekliznie

W 2021 r. w powiecie działdowskim nie potwierdzono żadnego przypadku wścieklizny u zwierząt. Zarejestrowano 66 przypadków pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę (2020 r. - 52). Do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 14 osób (w 2020 r. - 5) z powodu pogryzienia przez wiewiórki oraz bezpańskie psy i koty oraz brakiem możliwości podjęcia obserwacji weterynaryjnej zwierząt.

Należy zwrócić uwagę na bardzo dobrą współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Strażą Miejską i Strażą Gminną oraz z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi.

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywoływaną przez bakterie (prątki gruźlicy z grupy *Mycobacterium tuberculosis complex*) i zaraźliwą – prątki wraz z wdychanym powietrzem przenoszą się od chorej osoby na zdrową.

Gruźlica przenosi się głównie drogą kropelkową, bardzo rzadko na drodze pokarmowej lub przez kontakt ze skórą czy śluzówką. Zagrożenie przeniesienia zakażenia na inne osoby występuje tylko w przypadku gruźlicy płuc i to w okresie prątkowania. Chorzy wydają prątki wraz z kropelkami wydzieliny z dróg oddechowych podczas kaszlu, kichania, odkrztuszania, krzyku ale również podczas mówienia i głośnego śmiechu.

Pomimo, że najwyższe ryzyko zachorowania na gruźlicę występuje w okresie pierwszych 2 lat od zakażenia, to u osób zakażonych utrzymuje się ono przez całe życie. Choroba może się rozwinąć u 5-10% osób zakażonych prątkami, u pozostałych pozostaje w stanie tzw. drzemiącego zakażenia (można to potwierdzić np. poprzez wykonanie testu tuberkulinowego).

Gruźlica jest chorobą, która może się rozwinąć w wiele lat od zakażenia pierwotnego, choroba może również nawracać po wielu latach od przebytego leczenia. Ryzyko zachorowania zwiększają m.in.: stały kontakt z chorą osobą, trwające choroby, zakażenie wirusem HIV, złe warunki życia, stres, niewłaściwe odżywianie, nadużywanie alkoholu czy używanie narkotyków.

W powiecie działdowskim w 2021 r. zarejestrowano 4 zachorowania na gruźlicę, w tym 2 nowe przypadki i 2 wznovy (w 2019 r. zarejestrowano 7 zachorowań, a w 2020 r. - 6). Wszystkie osoby chore i z najbliższego kontaktu zostały objęte nadzorem epidemiologicznym. Chorzy podlegają obowiązkowemu leczeniu i przebywają pod stałym nadzorem lekarza specjalisty w Poradni Chorób Płuc i Gruźlicy w Działdowie. Osoby ze styczności, przebywające w stałym kontakcie z chorymi zostały skierowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie do lekarza rodzinnego z zaleceniem wykonania nieodpłatnego badania RTG płuc.

W Polsce istnieje obowiązek szczepień przeciwko gruźlicy. Zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych szczepienie to wykonuje się w pierwszej dobie życia noworodka.

HIV/AIDS oraz kila

W 2021 r. nie zarejestrowano żadnego nowego przypadku zakażenia wirusem HIV (w 2015 r. - 2 zakażenia, w 2016 - 1, w 2017 - 2, w 2018 - 2, 2019 - 4, 2020 r.- 1) oraz zachorowania na AIDS (w 2020 r. - 1 przypadek).

Od 2019 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na kiłę (w 2018 r. - 1, 2016 r. - 2; 2015 r. - 3).

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W roku 2021 w powiecie działdowskim działalność lecznicza wykonywana była w 55 obiektach zarejestrowanych jako podmioty lecznicze i w 41 obiektach prowadzących działalność leczniczą w formie praktyki zawodowej. Przeprowadzono ogółem 57 kontroli w zakresie oceny pomieszczeń i urządzeń, przestrzegania przez personel medyczny procedur

mających na celu zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych oraz nadzoru nad prawidłową gospodarką odpadami medycznymi.

W 2021 r. zakończyły działalność dwa gabinety lekarza medycyny pracy oraz zakład rehabilitacji leczniczej i punkt pobrań materiału do badań laboratoryjnych. Nadzorem objęto nowopowstały podmiot MR Diagnostic wykonujący badania rezonansu magnetycznego.

W roku 2021 zrealizowano następujące inwestycje:

- przeprowadzono gruntowną modernizację budynku przy ul. Brzozowej 10 w Lidzbarku, w którym działalność prowadzi kilka podmiotów leczniczych. Oprócz prac remontowych i modernizacyjnych budynek został wyposażony w windę do przewozu osób niepełnosprawnych,
- w Działdowskim Centrum CARITAS zamontowano dźwig platformowy dla osób niepełnosprawnych,
- zakład rehabilitacyjny ESCULAP w Lidzbarku przeniósł swoją działalność do nowo oddanego do użytkowania budynku dostosowanego dla osób niepełnosprawnych, wyposażonego w windę,
- w 6 podmiotach przeprowadzono prace remontowe i modernizacyjne, polegające między innymi na malowaniu pomieszczeń oraz wymianie mebli i urządzeń medycznych.

Ponadto w 2021 r. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie zakończył inwestycję polegającą na przebudowie pomieszczeń przeznaczonych na gabinety endoskopii. Pracownia została wyposażona w profesjonalną szafę do przechowywania endoskopów, system wentylacji nawiewno-wyciągowej z klimatyzacją, uzdatniacze wody oraz pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone w bidet.

Zakończono też inwestycję polegającą na rozbudowie oddziału psychiatrycznego o dodatkowe skrzydło wraz z zagospodarowaniem terenu. Zapewniono w ten sposób osobny dział przyjęć dla pacjentów oddziału psychiatrycznego oraz gabinet przyjęć dla pacjentów z pobudzeniem psychoruchowym zagrażających bezpośrednio sobie lub innym.

W przestrzeni V piętra bloku łóżkowego rozdzielono obszary funkcjonowania oddziałów chirurgicznego i urazowo-ortopedycznego wykonując między innymi: montaż nowych drzwi wejściowych, remont gabinetu zabiegowo-opatrunkowego, pokoiów socjalnych dla personelu, gabinetu lekarskiego oraz ciągu komunikacji wewnętrznej oddziału.

W 2021 r. wykonano przebudowę ciągów komunikacji pionowej polegającą na wymianie 2 dźwigów osobowych 7-przystankowych w budynku głównym szpitala oraz dźwigu osobowego 2-przystankowego w pawilonie z oddziałem psychiatrycznym i paliatywnym.

Przebudowano również instalację gazów medycznych, wykonano remonty kilku pomieszczeń w poszczególnych oddziałach oraz bloku żywienia a także pomieszczeń przeznaczonych do przechowywania odpadów medycznych.

Poza tym SPZOZ w Działdowie w roku ubiegłym przygotował dokumentację techniczną przebudowy istniejących pomieszczeń Traktu Porodowego, którą przedłożył do zaopiniowania PPIS w Działdowie.

Oprócz wymienionych prac remontowo-budowlanych zostały zakupione i zainstalowane w brudownikach 3 myjki dezynfekторы.

Przeprowadzone remonty i modernizacje przyczyniły się do poprawy stanu sanitarnego obiektów oraz bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów. Wszystkie podmioty lecznicze znajdujące się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie spełniają wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019 r. poz. 595 z późn. zm.).

Profilaktyczne szczepienia ochronne w 2021 r.

Realizacja szczepień ochronnych

Realizacja szczepień ochronnych odbywa się zgodnie z aktualnym na dany rok Programem Szczepień Ochronnych (PSO), który jest wydawany przez Głównego Inspektora Sanitarnego i ogłaszany w dzienniku urzędowym Ministra Zdrowia.

Kalendarz szczepień na 2021 r. obejmował szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży (finansowane z budżetu państwa) oraz szczepienia dodatkowe (zalecane), odpłatne.

Należy podkreślić, że w Polsce istnieje ustawowy obowiązek poddawania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym.

Celem szczepień jest m.in. wytworzenie odporności zbiorowiskowej przeciwko określonym chorobom zakaźnym. Odpowiednio wysoki odsetek osób uodpornionych w drodze szczepień ochronnych (wynoszący ok. 95%) jest skuteczną formą ochrony osób nieodpornych, które ze względu na przeciwwskazania zdrowotne nie mogą być zaszczepione.

W wyniku realizacji powszechnych szczepień ochronnych w odniesieniu do chorób zakaźnych, które występują tylko u człowieka (nie mają rezerwuaru zwierzęcego), przy zastosowaniu szczepionek o wysokiej skuteczności, możliwe jest całkowite zwalczenie

choroby zakaźnej na całym świecie z wyeliminowaniem wywołującego ją patogenu. Obecnie Polska uczestniczy w koordynowanych przez Światową Organizację Zdrowia globalnych programach eliminacji (brak zachorowań na terenie kraju) i eradykacji (całkowite wyeliminowanie choroby na świecie) takich chorób jak odra i różyczka oraz poliomyelitis. Dotychczas właśnie w wyniku szczepień ochronnych doprowadzono do globalnej eradykacji ospy prawdziwej.

W Polsce w ramach Programu Szczepień Ochronnych prowadzone są szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży w wieku do 19 roku życia.

Szczepienia ochronne (obowiązkowe i zalecane) w powiecie działdowskim były realizowane zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2021 rok w 12 punktach szczepień znajdujących się w przychodniach zdrowia oraz w Oddziale Noworodków i Wcześnieaków, Poradni Chirurgicznej, Szpitalnym Oddziale Ratunkowym i Stacji Dializ Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Działdowie.

Zgodnie z danymi przesłanymi przez punkty szczepień odsetek wykonania obowiązkowych szczepień u dzieci i młodzieży w powiecie działdowskim przedstawia się następująco:

Dzieci urodzone w 2021 r. - pierwszy rok życia

Liczba osób w roczniku – 400

- 100 % szczepienie p/gruźlicy;
- 66,2 % szczepienie podstawowe dawka uzupełniająca (II dawka) p/wzw B;
- 65,5% szczepienie podstawowe dawka pierwotna p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz *Haemophilus influenzae* typu B;
- 77% - szczepienie pierwotne przeciwko *Streptococcus pneumoniae*;
- 88,2% - szczepienie podstawowe przeciwko zakażeniom rotawirusowym.

Dzieci urodzone w 2020 r. - drugi rok życia

Liczba osób w roczniku - 524

- 99,6 % - szczepienie uzupełniające (III dawka) p/wzw B;
- 65 % - szczepienie uzupełniające (IV dawka) p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz *Haemophilus influenzae* typu B;
- 98 % - szczepienie podstawowe (I dawka) p/odrze, śwince oraz różyczce;
- 88% - szczepienie uzupełniające przeciwko *Streptococcus pneumoniae*.

Szczepienia w grupie dzieci do lat dwóch prowadzi się sukcesywnie według dat urodzenia.

Dzieci urodzone w 2016 r. – 6 rok życia:

Liczba osób w roczniku – **583**

- 85% - szczepienie przypominające I dawka p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis;
- 93% - dawka przypominająca p/odrze, śwince oraz różyczce. W związku z dynamicznym wzrostem zachorowań na odrę od 2019 r. wprowadzono dawkę przypominającą przeciwko odrze, śwince, różyczce u dzieci w 6 roku życia (czyli przed pójściem do szkoły).

Dzieci urodzone w 2012 r. – 10 rok życia:

Liczba osób w roczniku – **658** z czego **320** to dziewczynki.

- 94 % - szczepienie przypominające p/odrze, śwince oraz różyczce.

Dzieci urodzone w 2008 r. - 14 rok życia:

Liczba osób w roczniku - **736**

- 91 % - szczepienie II przypominające p/błonicy, tężcowi i krztuścowi;

Dzieci urodzone w 2003 r. - 19 rok życia:

Liczba osób w roczniku - **577**

- 99 % - szczepienie III przypominające p/ błonicy, tężcowi.

Szczepienia obowiązkowe dzieci z grup ryzyka:

1. Szczepienie przeciwko inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, wykorzystano **31** dawek szczepionki;
2. Szczepienia przeciwko ospie wietrznej – wykorzystano **31** dawek szczepionki;
3. Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi (DTPa) – wykorzystano **155** dawek szczepionki skojarzonej Pentaxim.

Szczepienia obowiązkowe przeciw rotawirusom:

W 2021 r. do Kalendarza Szczepień Ochronnych zostało wprowadzone szczepienie przeciw rotawirusom, które są najważniejszą przyczyną ostrych biegunek zakaźnych u niemowląt i dzieci do 5 roku życia. Do w/w szczepienia ochronnego kwalifikowane były wszystkie dzieci urodzone po 31.12.2020 r.

Szczepienie podstawowe składające się z 3 dawek szczepionki Rotateq otrzymało **353** dzieci urodzonych w 2021 r.

Szczepienia obowiązkowe przeciwko tępcowi osób po zranieniach i urazach

W 2021 r. przeciwko tępcowi uodpornione zostały **253** osoby w przedziale wiekowym od 30 roku życia i powyżej.

Szczepienia obowiązkowe przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w grupach ryzyka.

Podano **111** dawek szczepionki w następujących grupach:

1. osoby z bliskiego otoczenia nosicieli (osób zakażonych wirusem HBV - zapalenia wątroby typu B;
2. osoby z bliskiego otoczenia chorych na WZW typu B;
3. osoby zakażone wirusem zapalenia wątroby typu C (HCV);
4. osoby przewlekle chore o wysokim ryzyku zakażenia;
5. studenci uczelni medycznych – pielęgniarstwa, wcześniej nieszczepieni przeciwko WZW typ B.

Ponadto wykorzystano **120** dawek szczepionki Engerix u osób w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową i osób dializowanych.

Szczepienia zalecane

W 2021 r. najwięcej szczepień zalecanych wykonano przeciw następującym chorobom:

- grypa, przeciw chorobie zaszczepiono **2265** osób – osoby w przedziale wiekowym od 15 do 64 roku życia oraz w wieku powyżej 65 roku życia stanowiły odpowiednio 44 % i 47% ogółu osób zaszczepionych przeciwko grypie.
- kleszczowe zapalenie mózgu – przeciw chorobie zaszczepiono **98** osób (w tym 26 pracowników Nadleśnictwa Lidzbark zaszczepionych przez pracodawcę);
- wirusowe zapalenie wątroby typu A - przeciw chorobie zaszczepiono **4** osoby, głównie były to osoby wyjeżdżające prywatnie do krajów o wysokim ryzyku zakażenia – choroby brudnych rąk;
- zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), zaszczepiono **51** osób - były to dziewczynki w wieku od 10 do 19 lat;
- zakażenia wywołane przez *Neisseria meningitidis*, zaszczepiono **78** osób, w grupie tej większość zaszczepionych to młodzież do 19 roku życia (97 %).

Niepożądane odczyny poszczepienne – populacja dzieci od 0 do 19 roku życia.

Niepożądany Odczyn Poszczepienny (NOP) to każde zaburzenie stanu zdrowia związane ze szczepieniem, które wystąpiło w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki. Wyjątek stanowią NOP po szczepieniu przeciw gruźlicy, w których kryterium czasowe jest dłuższe.

W 2021 r. podobnie jak w roku poprzednim nie zarejestrowano niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) wśród populacji dzieci w wieku od 0 do 19 roku życia.

Niepożądane Odczyny Poszczepienne (NOP) po szczepionkach przeciw COVID-19 w powiecie działdowskim w 2021 r.

Epidemia koronawirusa SARS-CoV-2 rozpoczęła się w połowie listopada 2019 r. w mieście Wuhan w prowincji Hubei w środkowych Chinach. Natomiast w dniu 11 marca 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła pandemię nowego koronawirusa SARS-CoV2 wywołującego chorobę COVID-19.

W Polsce stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 został ogłoszony od dnia 20 marca 2020 r.

Szczepienia przeciw COVID-19 w Polsce rozpoczęły się w grudniu 2020 r. Do szczepień kwalifikowane były osoby zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia.

Zgłoszenia rozpoznanych przez lekarzy niepożądanych odczynów poszczepiennych u osób zaszczepionych przeciw COVID-19 rejestrowane są w systemie SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej). W 2021 r. do systemu wpłynęło 18 zgłoszeń z powiatu działdowskiego. Zarejestrowano:

NOP poważny – 2 przypadki;

NOP łagodny – 13 przypadków;

NIE NOP – 3 przypadki.

Finansowanie szczepień przez jednostki samorządowe:

W 2021 r. Gmina w Rybno zabezpieczyła w budżecie środki na sfinansowanie szczepień u dziewczynek urodzonych w 2009 r. przeciwko zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Zgodnie z raportem przesłanym do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie programem szczepień przeciwko HPV objęto 26 dziewczynek z rocznika 2009 zamieszkałych na terenie Gminy Rybno lub uczęszczających do szkół na terenie tej gminy.

Uchylanie się od obowiązku szczepień ochronnych

W 2021 r. zarejestrowano 2 zgłoszenia dotyczące niewykonania przez rodziców obowiązku szczepień ochronnych u swoich dzieci, w terminach wynikających z Kalendarza Szczepień na rok 2021. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie podjął działania w celu poinformowania rodziców, zarówno o konsekwencjach zdrowotnych, jaki prawnych unikania obowiązkowych szczepień ochronnych. Podjęto również działania w celu zapewnienia rodzicom dostępu do wszystkich niezbędnych informacji na temat szczepień ochronnych, szczególnie w kontekście nieprawdziwych opinii rozpowszechnianych przez niektóre środowiska kwestionujące zasadność szczepień oraz bezpieczeństwo ich stosowania.

Problem dotyczył 4 rodziców wobec 2 dzieci, **szczepienia zostały wykonane.**

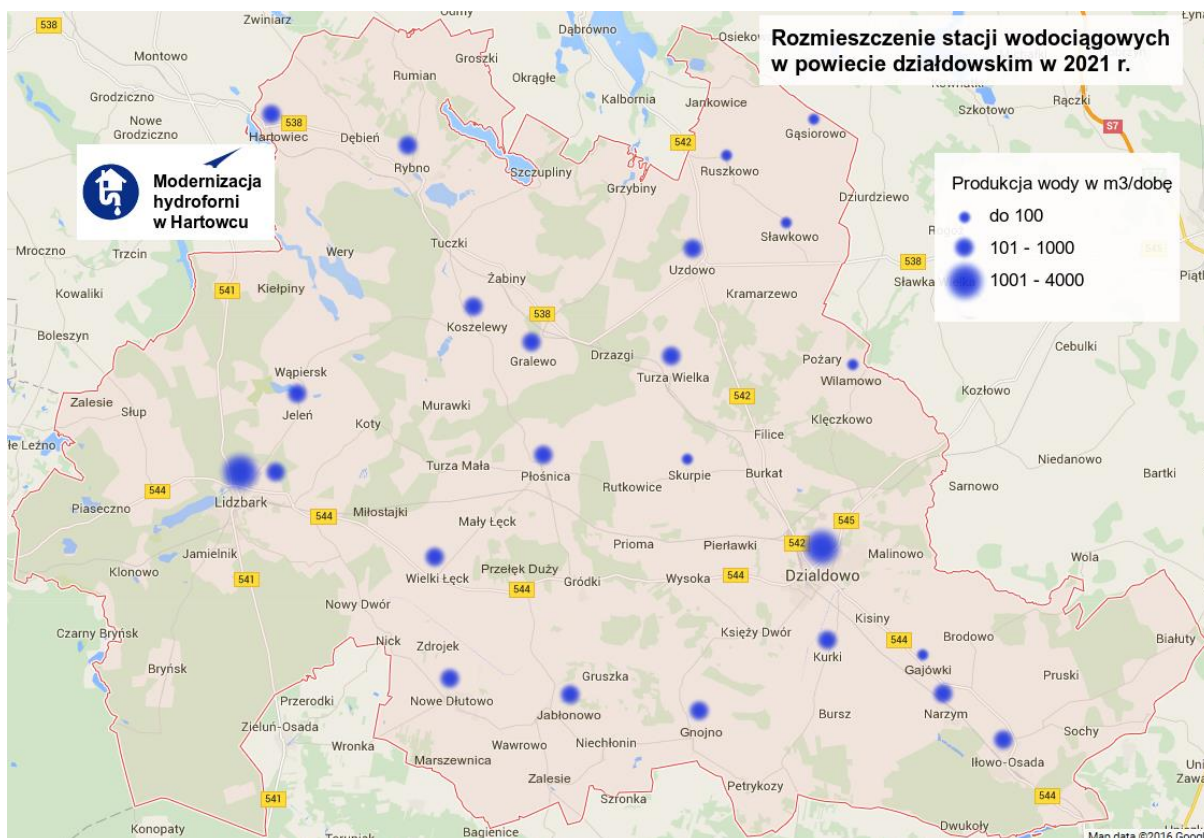
W tabelach zamieszczonych na końcu raportu zaprezentowano dane dotyczące wykonania szczepień ochronnych w powiecie działdowskim:

- tabela nr 1, liczba dzieci i młodzieży objęta obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi w latach 2020/2021;
- tabela nr 2, procentowe wykonanie szczepień ochronnych w latach 2020-2021;
- tabela nr 2a, procentowe wykonanie szczepień ochronnych w poszczególnych punktach szczepień na terenie gmin powiatu działdowskiego w latach 2020-2021;
- tabela nr 3, szczepienia BCG (przeciw gruźlicy) w 2021 roku;
- tabela 3a, procentowe wykonanie szczepień BCG w na terenie poszczególnych gmin powiatu działdowskiego w 2021 roku;
- tabela nr 4, szczepienia osób dorosłych i szczepienia poza „Kalendarzem Szczepień” w latach 2020-2021.

HIGIENA KOMUNALNA

Zaopatrzenie w wodę

W 2021 r. na terenie powiatu działdowskiego funkcjonowały 23 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, w tym 2 wodociągi miejskie. Poza tym do zaopatrzenia ludności w wodę służył 1 wodociąg zakładowy.

Wszystkie ujęcia oparte są na wodach podziemnych. Czerpią wodę z czwartorzędowego piętra wodonośnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 214 Działdowo.

Woda z głębokich warstw wodonośnych zawiera naturalnie podwyższone ilości żelaza i manganu, ale daje się łatwo uzdatniać, tak aby spełniała surowe wymogi stawiane dla wód przeznaczonych do spożycia. Uzdatnianie polega na wykorzystaniu naturalnych procesów napowietrzania, a następnie usunięciu osadów żelaza i manganu w procesie filtracji przez złoża piaskowe.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2249) program monitoringu jakości wody obejmuje wyniki badań jakości wody uzyskane m.in. w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne; wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przez podmioty wykorzystujące wodę z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej oraz prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoru nad jakością wody.

Wewnętrzna kontrola jakości wody uwzględnia ustalanie harmonogramu pobierania próbek wody do badań jakości wody, zgodnie z częstotliwością określoną w rozporządzeniu

w uzgodnieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Działdowie, tak aby liczba próbek, w miarę możliwości, rozkładała się równomiernie w czasie i miejscu.

Należy zauważyć, że zbiorowe zaopatrzenie w wodę jest zadaniem własnym gmin, obowiązek zabezpieczenia mieszkańców w wodę do celów spożywczych w niezbędnych ilościach wynika zarówno z ustawy o samorządzie gminnym, jak i z ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Działania naprawcze, rozbudowa i modernizacja

W efekcie współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz władz gminnych i powiatowych w powiecie działdowskim systematycznie realizowane są inwestycje w celu uzyskania poprawy jakości wody pitnej.

W 2021 r. przeprowadzono modernizację hydroforni w Hartowcu, gm. Rybno.

Systematycznie rozwija się infrastruktura zaopatrzenia w wodę, w 2021 r. wybudowano 13,24 km sieci wodociągowej.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie po zapoznaniu się z dokumentacją projektową wydał pozytywne opinie sanitarne dotyczące:

- budowy odcinka wodociągowego przy ul. Karłowicza, Lenartowicza w m. Działdowo oraz budowa sieci wodociągowej przy ul. Korczaka, Świerkowej w m. Działdowo;
- budowy sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej przy ul. Lipowej, w m. Płońska, oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej przy ul. Witosa, w m. Płońska, gm. Płońska;
- budowy sieci wodociągowej przy ul. Granicznej w Działdowie, obręb Księży Dwór;
- rozbudowy sieci wodociągowej na działce nr 30/10, 114/22, 114/21, 114/14 i 111 w m. Iłowo-Osada;
- budowy sieci wodociągowej w m. Filice gm. Działdowo dz. nr 173/1, 179, 180/1, 180/13, 180/16, 180/10 oraz budowa sieci wodociągowej w m. Niestoja gm. Działdowo dz. nr 59,74,120/2;
- rozbudowy sieci wodociągowej w miejscowości Petrykozy dz. nr 359/3 i 396 gm. Działdowo;
- rozbudowy sieci wodociągowej w miejscowości Księży Dwór dz. nr 56/9 i 55/18 gm. Działdowo;
- budowy sieci wodociągowej w Działdowie pomiędzy ul. Przemysłowa i ul. Gminną na działce nr 3712, 3714/1, obręb Działdowo;
- budowy sieci wodociągowej rozdzielczej w m. Naguszewo, gmina Rybno;

- budowy sieci wodociągowej na działce nr 1187/1 i 722/6, obręb ewidencyjny Iłowo-Osada.

Jakość wody

W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów wszystkie urządzenia do zaopatrzenia ludności w wodę znajdowały się pod stałym nadzorem sanitarnym. W 2021 r. pobrano 144 próbki wody, w których oznaczono wszystkie wymagane parametry niezbędne do oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W trakcie 2021 r. w wodzie wodociągowej dostarczanej w ramach zbiorowego zaopatrzenia stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla następujących parametrów:

- wodociąg publiczny Gajówki (gm. Iłowo-Osada), zanieczyszczenie mikrobiologiczne, wykryto bakterie grupy coli, woda warunkowo przydatna do spożycia;
- wodociąg publiczny Skurpie (gm. Płońnica), zanieczyszczenie mikrobiologiczne, wykryto bakterie grupy coli, woda warunkowo przydatna do spożycia;
- wodociąg publiczny Skurpie (gm. Płońnica), zanieczyszczenie mikrobiologiczne, oznaczono wysoki wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C, woda warunkowo przydatna do spożycia;
- wodociąg publiczny Hartowiec (gm. Rybno) zanieczyszczenie mikrobiologiczne, oznaczono wysoki wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C, woda warunkowo przydatna do spożycia.

W celu zapewnienia należytej jakości dostarczanej wody oraz realizacji harmonogramu działań naprawczych, w 2021 r. wystawiono 4 decyzje administracyjne. W wyniku przeprowadzonych działań naprawczych we wszystkich wodociągach uzyskano poprawę jakości wody.

Ponadto w 2021 r. została wydana decyzja o braku przydatności wody do spożycia w wodociągu lokalnym Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Działdowie, ze względu na wykrycie w próbkach wody enterokoków kałowych. W okresie obowiązywania decyzji, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, realizowane były dostawy wody odpowiedniej jakości ze źródła zastępczego (woda butelkowana, cysterna na wodę pitną).

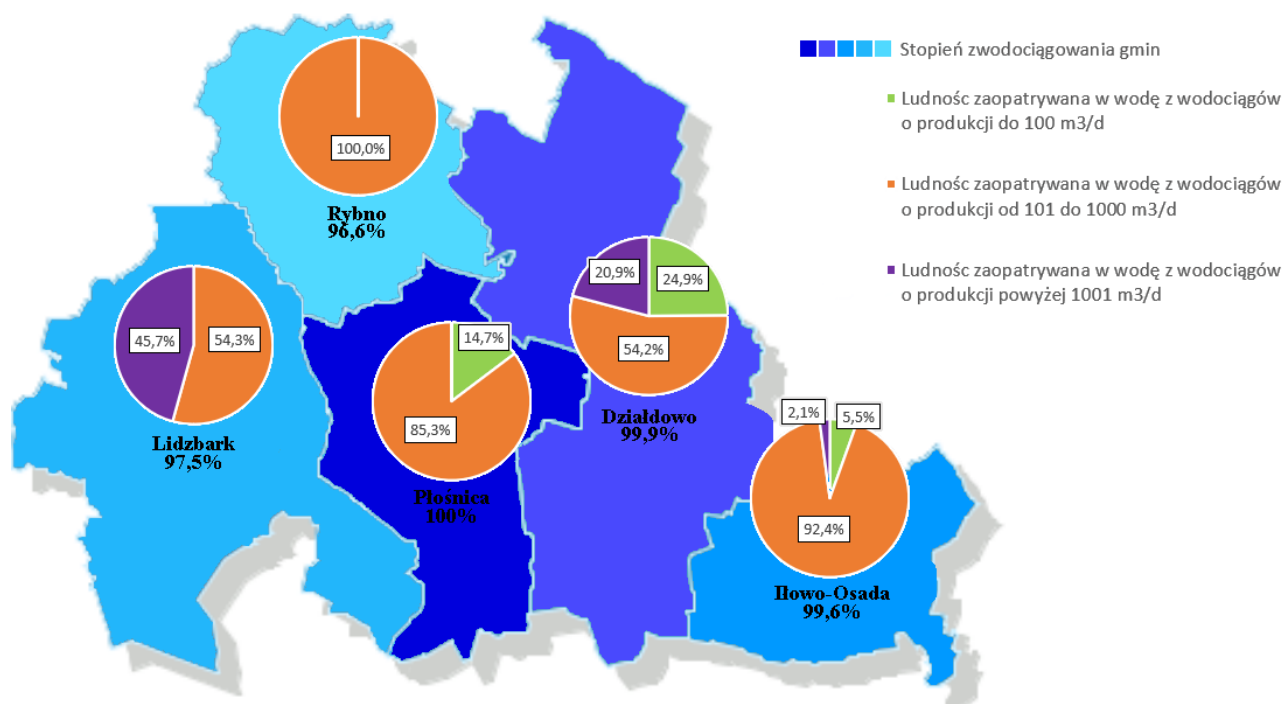
W ramach nadzoru nad jakością wody ciepłej, w 2021 r. wykonano badania w kierunku obecności bakterii Legionella w instalacji wody ciepłej w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Działdowie. W próbkach wody pobranych w Oddziale Intensywnej Terapii, oznaczono bardzo wysoki poziom skażenia. W wyniku podjętych przez Szpital działań naprawczych doprowadzono jakość wody do wymagań sanitarnych określonych w zał. nr 5 części A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Wodę ciepłą użytkową pobrano również z instalacji wewnętrznej w Domu Pomocy Społecznej w Uzdownie oraz z natrysku przy basenie zewnętrznym przy ośrodku wczasowym „Halo Mazury” w Lidzbarku, nie stwierdzając przekroczeń dopuszczalnej ilości bakterii z rodzaju Legionella.

Stopień zwodociągowania i skanalizowania gmin w powiecie działdowskim

W Działdowie i w Lidzbarku wszyscy mieszkańcy posiadają dostęp do wody wodociągowej.

Struktura zaopatrzenia w wodę mieszkańców wsi w powiecie działdowskim w 2021 r.

Natomiast na obszarach wiejskich z wody wodociągowej korzysta ok. 97,8 % ludności. Stopień zwodociągowania gmin w powiecie działdowskim jest bardzo wysoki (został obliczony jako odsetek mieszkańców w gminie korzystających z wody wodociągowej); w gminie Płońnica wynosi 100 %, w gminie Działdowo ok. 99,9 %; w gminie Iłowo-Osada ok. 99,6 %; w gminie Lidzbark ok. 97,5 %; w gminie Rybno ok. 96,6 %.

W 2021 r. w powiecie działdowskim 118 miejscowości/128 (wg wykazów gmin – wieś, osada, kolonia, przysiółek) było zaopatrywanych w wodę z wodociągów publicznych.

Również z roku na rok poprawia się sytuacja w dostępie do infrastruktury kanalizacyjnej.

Wykaz wsi w powiecie działdowskim przyłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej:

- Gmina Działdowo: Księży Dwór, Uzdowo, Grzybiny, Kramarzewo, Ruszkowo, Myśłeta, Sławkowo, Pożary, Rudolfowo, Kurki, Kisiny, Turza Wielka, Burkat, Filice;
- Gmina Iłowo-Osada: Iłowo-Osada, Iłowo-Wieś, Białuty, Pruski, Narzym, Kraszewo, Wierzbowo, Janowo, Brodowo, Gajówki;
- Gmina Lidzbark.: Wlewsk, Cibórz, Chełsty, Jamielnik;
- Gmina Płońnica: Płońnica, Rutkowiec, Mały Łęck, Turza Mała, Skurpie, Gródki, Wielki Łęck, Prioma;
- Gmina Rybno: Rybno, Tuczek, Żabiny, Szczupliny, Koszelewy.

W miejscowościach posiadających sieć kanalizacji sanitarnej zamieszkuje odpowiednio: ok. 93,6% ludności gminy Iłowo-Osada; ok. 64,4% ludności gminy Działdowo; ok. 61,3% ludności gminy Rybno; ok. 63,4% ludności gminy Płońnica oraz ok. 24,2% ludności gminy Lidzbark.

Należy podkreślić, że zastosowanie infrastruktury kanalizacyjnej nie zawsze jest możliwe, zarówno ze względów technicznych jak i ekonomicznych. Alternatywnym rozwiązaniem jest budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków, które licznie funkcjonują na terenach wiejskich powiatu działdowskiego.

Obiekty rekreacji wodnej

W sezonie letnim 2021 r. w powiecie działdowskim czynne były 2 kąpieliska i 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii.

Kąpieliska zorganizowane zostały na jeziorze Lidzbarskim w m. Lidzbark (Plaża Miejska) oraz na Zalewie Ruda k/Mławy (gmina Iłowo-Osada) i były raportowane do Komisji Europejskiej.

Natomiast miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli zorganizowane było na jeziorze Zarybinek w m. Rybno.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w celu zapewnienia bezpieczeństwa osób kąpiących się organizatorzy kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli prowadzili wewnętrzną kontrolę jakości wody.

Przez kąpielisko rozumie się wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się.

Informacje o jakości wody w kąpieliskach zamieszczane były w serwisie kąpieliskowym na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

Natomiast przez miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli rozumie się wykorzystywany do kąpeli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem, funkcjonujący przez okres nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym.

Przez cały sezon letni woda w kąpieliskach i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli spełniała wymagania sanitarne.

Obiekty użyteczności publicznej

W 2021 r. na terenie powiatu działdowskiego funkcjonowało 260 obiektów użyteczności publicznej, były to m.in.: obiekty hotelarskie i turystyczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, ustępy publiczne, piaskownice, place zabaw.

Kontrole przeprowadzone w tych obiektach nie wykazały uchybień zagrażających życiu i zdrowiu ludzi.

Wśród obiektów użyteczności publicznej najliczniejszą grupę stanowiły zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i stylizacji paznokci (87 obiekty). W przeważającej części zakłady te charakteryzują się dbałością o czystość pomieszczeń i urządzeń oraz odpowiednim wyposażeniem w sprzęt jednorazowy, środki czystości oraz preparaty do dezynfekcji.

W 2021 r. kontynuowano realizację zadań polegających na upowszechnianiu informacji dotyczących zasad postępowania w celu zapewnienia odpowiedniej higieny usług, w tym procedur dotyczących dezynfekcji i sterylizacji sprzętu naruszającego ciągłość powłok ciała oraz dotyczących postępowania z odpadami. Szczególną uwagę zwracano również na

przestrzeganie przepisów przeciwepidemicznych, a w szczególności obowiązujących zasad uregulowanych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, a także wytycznych przygotowanych dla funkcjonowania salonów fryzjerskich i kosmetycznych w trakcie pandemii SARS-CoV-2 przez Ministerstwo Rozwoju (w porozumieniu z Głównym Inspektoratem Sanitarnym oraz przedstawicielami branż i ekspertami).

Prowadząc nadzór nad piaskownicami zwracano uwagę na wykonanie zabezpieczeń przed dostępem zwierząt oraz na czystość piasku. We wszystkich skontrolowanych piaskownicach wymieniony został piasek, wszystkie posiadają przykrycie. Przy piaskownicach zostały ustawione tabliczki z zakazem wprowadzania psów oraz zakazem palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie sprawował nadzór nad ekshumacjami zwłok i szczątków ludzkich, przeprowadzonych na wniosek rodzin osób zmarłych. W 2021 r. wydano 38 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, 8 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok z zagranicy oraz 2 postanowienia dotyczące wywozu zwłok/szczątków poza granicę Polski. Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie uczestniczyli we wszystkich ekshumacjach, zostały one przeprowadzone z zachowaniem wymogów sanitarnych.

W związku z realizacją zadań w zakresie higieny komunalnej, w 2021 r. przeprowadzono 335 kontroli, pobrano do badań 144 próbki wody przeznaczonej do spożycia, 3 próbki wody ciepłej użytkowej do badań w kierunku bakterii z rodzaju Legionella sp., 1 próbkę wody z zewnętrznego basenu kąpielowego i 2 próbki wody z kąpielisk. Wystawiono 44 decyzje merytoryczne, 10 postanowień i 11 decyzji płatniczych. Decyzje płatnicze były wystawiane w przypadku stwierdzenia uchybień sanitarnych.

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Zakres nadzoru sanitarnego

Do zakresu działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie należy w szczególności kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, warunków żywienia zbiorowego, nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, warunków zdrowotnych produkcji i wprowadzania do obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Plany kontroli zostały opracowane w oparciu o analizę ryzyka w obszarze bezpieczeństwa żywności sporządzoną dla każdego obiektu w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony zdrowia człowieka. Częstotliwość kontroli obiektów zależy od przyporządkowanej im kategorii ryzyka, przy czym wyróżnia się trzy poziomy ryzyka: wysokie, średnie i niskie.

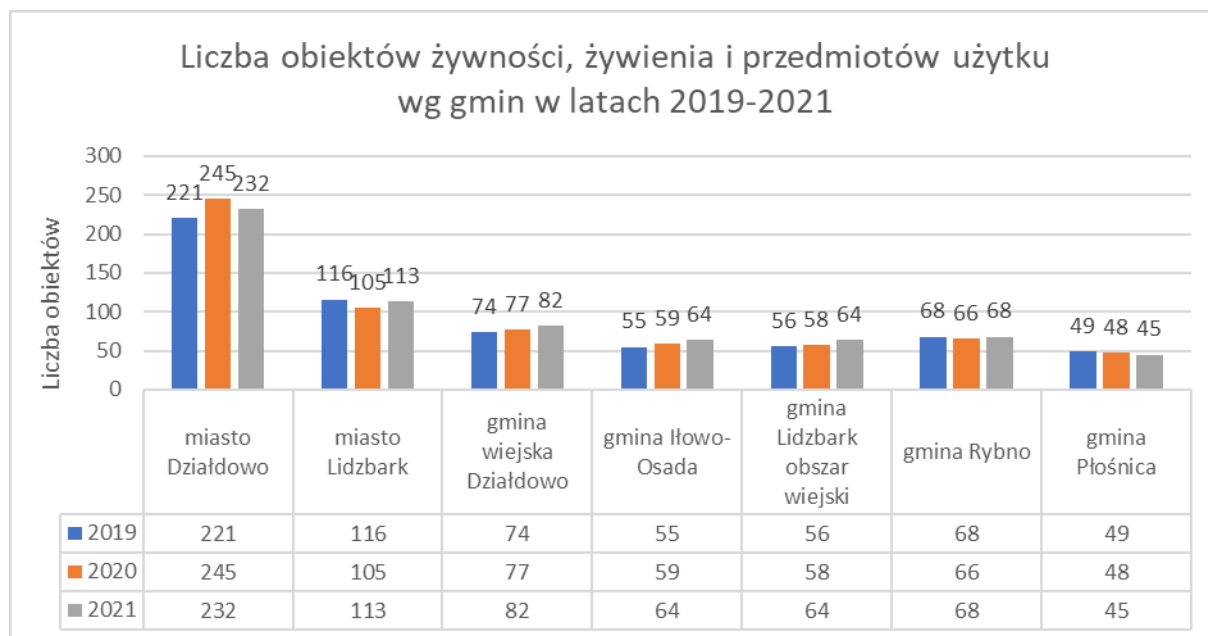
W roku 2021 kontynuowano realizację zadań z zakresu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami produkcji, obrotu, transportu oraz magazynowania produktów.

Kontrole urzędowe przeprowadzane w ramach realizacji powyższych zadań mają na celu m.in. stwierdzenie czy w najliczniejszej grupie obiektów przestrzegane są obowiązujące przepisy prawa żywnościowego a tym samym czy zapewnione jest bezpieczeństwo wprowadzanej do obrotu żywności.

W 2021 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajdowało się 668 obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku, w tym m.in.:

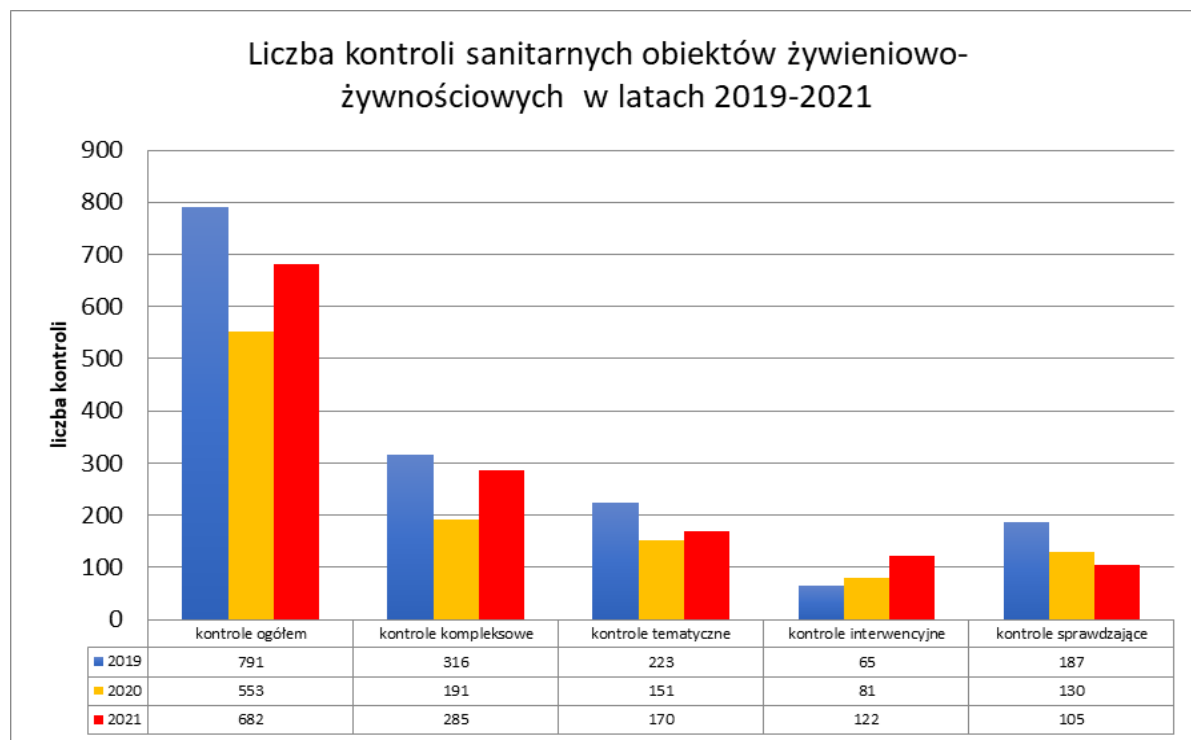
- 104 zakłady produkcji żywności, w tym: 7 piekarni, 3 ciastkarnie, 8 automatów do lodów, 1 wytwórnia wód gazowanych, 72 podmioty prowadzące produkcję pierwotną i sprzedaż bezpośrednią pochodzenia roślinnego;
- 378 obiektów obrotu żywnością, w tym: 224 sklepy spożywcze (w tym 24 supermarkety), 27 kiosków spożywczych;
- 63 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym 33 zakłady małej gastronomii;
- 102 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym: 26 stołówek w przedszkolach i 7 stołówek szkolnych, 1 blok żywienia w szpitalu.

Wykres nr 10

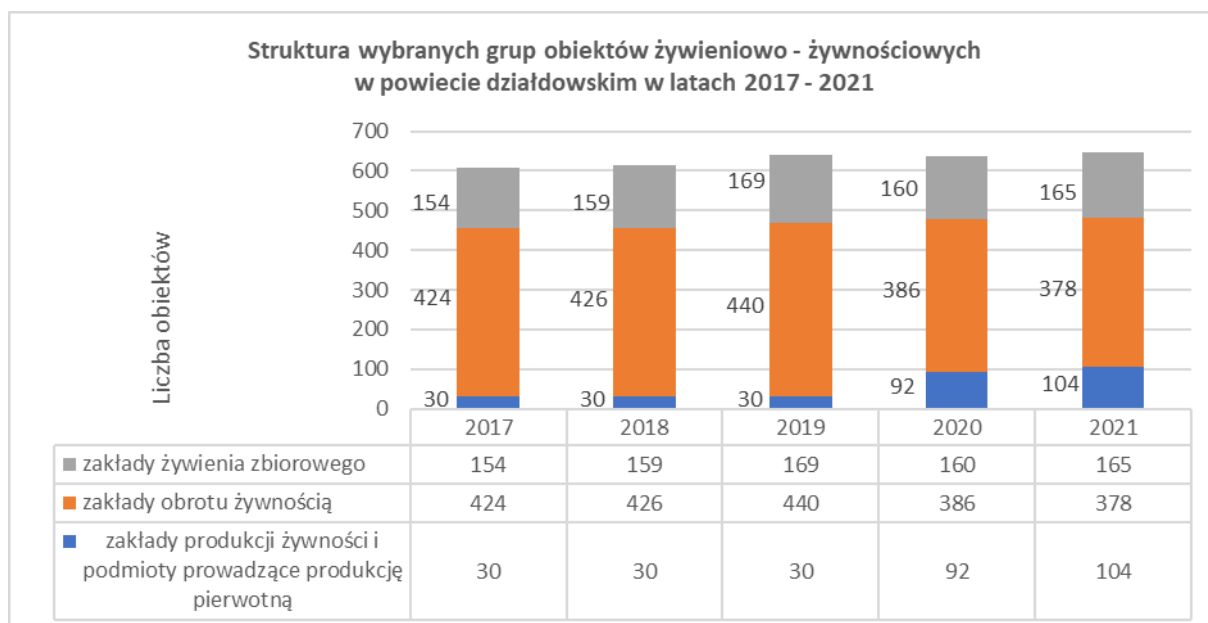
W 2021 r. skontrolowano 467 obiektów, przeprowadzono 682 kontrole i rekontrole, w tym 122 kontrole interwencyjne.

Wykres nr 11

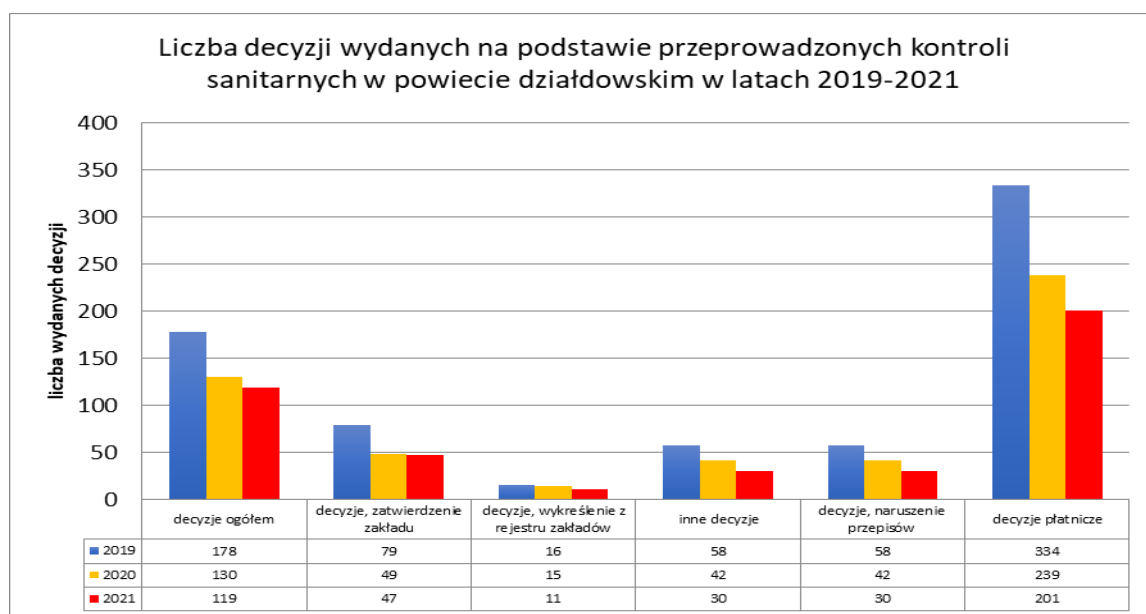
Najliczniejszą grupą obiektów nadzorowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są sklepy spożywcze.

Wykres nr 12

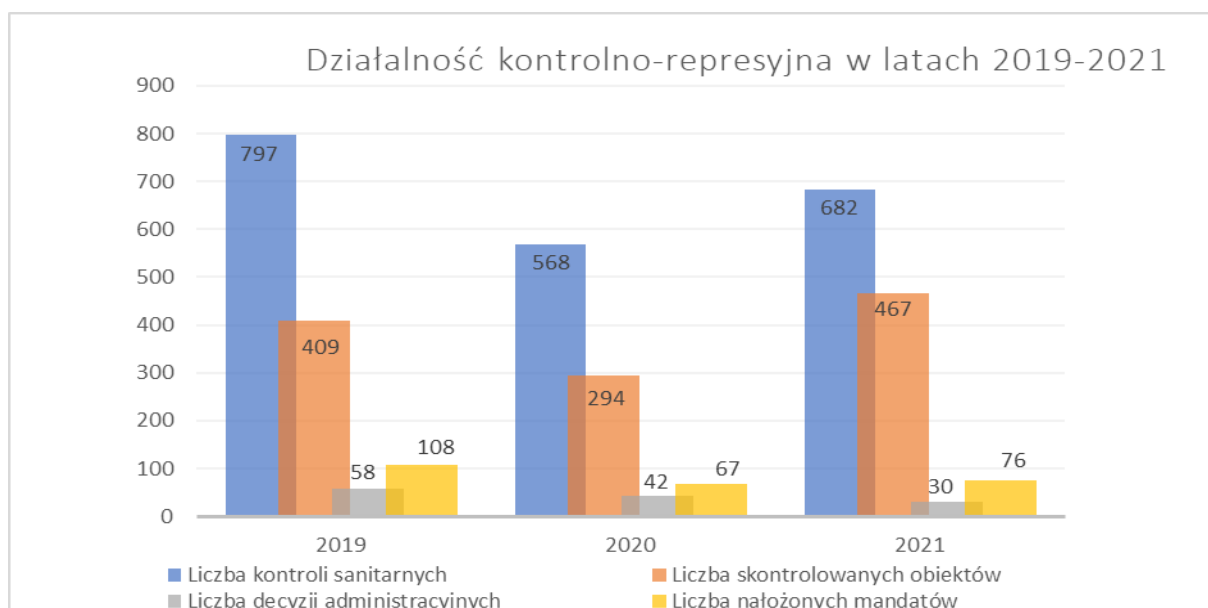

W celu usunięcia nieprawidłowości wydano 30 decyzji administracyjnych (w 2020 r.- 42), w tym 12 decyzji dotyczyło obiektów obrotu żywnością (w 2020 r. w tej grupie obiektów wystawiono 33 decyzje

Wykres 13

Wykres nr 14

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywności i żywienia

Ocenę stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów przeprowadzono zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Należy podkreślić, że w powiecie działdowskim we wszystkich obiektach sektora spożywczego zostały wdrożone i są stosowane zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP), co przekłada się na wysokie wskaźniki stanu sanitarnego.

Małe przedsiębiorstwa często korzystają z ułatwień przewidzianych we wdrażaniu procedur HACCP i wprowadzają system w zakresie proporcjonalnym do występującego u nich zagrożenia. Uproszczone procedury systemu HACCP dotyczą punktów małej gastronomii bazujących na półproduktach i produktach gotowych oraz zakładów handlu detalicznego i środków transportu.

W toku czynności kontrolnych przeprowadzonych w 2021 r. wielokrotnie stwierdzano uchybienia dotyczące utrzymania należytej czystości i porządku oraz przestrzegania zasad wewnętrznej kontroli jakości.

W tym zakresie do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należy zaliczyć:

- wprowadzanie do sprzedaży środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia;
- przechowywanie produktów łatwo psujących się poza urządzeniami chłodniczymi;
- niehigieniczne warunki produkcji i sprzedaży żywności;

- brak prawidłowej segregacji przechowywania artykułów spożywczych;
- brak bieżących zapisów GHP/HACCP.

Za niewłaściwy stan sanitarny nałożono 76 mandatów, na kwotę 15 700 zł (w 2020 r. – nałożono 67 mandatów na kwotę 14 450 zł).

Jak wyjaśniają przedsiębiorcy w zakładach żywnościowo-żywnościowych dość często są zatrudniane osoby nie posiadające odpowiednich kwalifikacji i wiedzy w zakresie wymogów sanitarno-higienicznych oraz występuje duża rotacja pracowników, co przekłada się na częstość i rodzaj występujących nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli.

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, żaden z obiektów żywności i żywienia nie został sklasyfikowany jako niezgodny z wymaganiami sanitarno-higienicznymi. W żadnym z obiektów nie stwierdzono uchybień stanowiących bezpośrednio zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i zdrowia konsumentów (np. obecności gryzoni lub śladów ich odchodów).

Natomiast wśród najczęściej występujących uchybień natury technicznej należy wymienić niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz użytkowanie pomieszczeń w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem.

W celu uzyskania poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów, w 2021 r. wydano ogółem 30 decyzji administracyjnych (w 2020 r. - 42).

Przedsiębiorcy przeprowadzili szereg prac remontowych i modernizacyjnych, które przyczyniły się do poprawy warunków produkcji, magazynowania, ekspozycji i higieny sprzedaży artykułów spożywczych a także do poprawy warunków pracy personelu. Drobne uchybienia były wykonywane w trybie natychmiastowym i nie zachodziła potrzeba wydawania decyzji administracyjnych.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie współpracuje z przedsiębiorcami działającymi na rynku spożywczym. Przedsiębiorcy często korzystają z konsultacji merytorycznych w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie, z zakresu spełnienia wymogów sanitarnych, na etapie uzgadniania dokumentacji projektowej, dokumentacji dostosowania obiektów do wymagań obowiązujących przepisów sanitarnych oraz wdrażania systemów jakości, uzyskują również informację dotyczącą obowiązków wynikających z przepisów prawa żywnościowego.

Należy również podkreślić, że zakłady małe mieszczące się w starych budynkach lub budynkach mieszkalnych ze względu na charakter zabudowy i lokalizację często nie mogą być rozbudowywane i modernizowane.

W 2021 r. kontynuowano nadzór nad przestrzeganiem przepisów mających zastosowanie do żywności nieopakowanej, nakładających na przedsiębiorcę obowiązek udostępnienia konsumentom informacji o składzie produktów sprzedawanych bez opakowania.

W wyniku systematycznych urzędowych kontroli odnotowano utrwalającą się poprawę w zakresie dostępu do dokładnych informacji, m.in. dotyczących obecności w produktach składników powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, pochodzenia produktów oraz metod ich produkcji i przetwórstwa. Informacje o produktach spożywczych były podawane w formie wywieszki towarzyszącej produktowi lub w inny sposób dostępny dla konsumenta (umieszczone w segregatorach, kartach menu lub na tablicach).

Współpraca

W 2021 r. kontynuowano współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w celu przeciwdziałania procederowi wprowadzania do obrotu mięsa dzików i wieprzowiny niewiadomego pochodzenia oraz produktów wytworzonych z tego mięsa, w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa afrykańskiego pomoru świń u dzików. W ramach tej współpracy przeprowadzono kontrolę punktów sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych na targowisku w Działdowie. Ponadto prowadzono wzajemną wymianę informacji w zakresie kwestionowanej żywności pochodzenia zwierzęcego, gospodarki odpadami w zakładach żywieniowo-żywnościowych, ewidencji zakładów wprowadzających na rynek pasze lub materiały paszowe.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego wspólnie z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzono 3 kontrole u producentów owoców miękkich (malin), ziemniaków oraz rzepaku. Zakres kontroli dotyczył przestrzegania warunków higieniczno-sanitarnych podczas zbioru. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Kontrole interwencyjne

W 2021 r. zarejestrowano 9 wniosków (w tym 5 anonimowych) złożonych przez konsumentów z prośbą o przeprowadzenie kontroli interwencyjnych:

- 5 wniosków dotyczyło niewłaściwej jakości żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w 4 przypadkach potwierdzono zgłoszone nieprawidłowości;
- 4 wnioski dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów, w 3 przypadkach potwierdzono zgłoszone nieprawidłowości.

Przy składaniu wniosków konsumenci kierowali się przekonaniem, że Państwowa Inspekcja Sanitarna będzie miała wpływ na rzetelną i obiektywną ocenę zgłaszanych nieprawidłowości oraz że zostaną podjęte działania w celu ich usunięcia, zgodnie z oczekiwaniami wnioskodawców. We wszystkich przypadkach wyegzekwowano poprawę.

Jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku w 2021 r.

Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu jest opracowywany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym corocznie we współpracy z jednostkami badawczo – rozwojowymi na szczeblu centralnym.

Zgodnie z kompetencjami Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmuje on urzędową kontrolę i monitoring żywności pochodzenia niezwierzęcego produkowanej i wprowadzanej do obrotu oraz produktów pochodzenia zwierzęcego znajdujących się w handlu detalicznym.

Realizując plan pobierania próbek opracowany na rok 2021, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie pobrała do badań 155 próbek żywności produkcji krajowej oraz pochodzącej z UE i z importu. Od producentów z powiatu działdowskiego pobrano 68 próbek żywności.

Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizyko-chemiczne, organoleptyczne, znakowanie żywności oraz zanieczyszczenia biologiczne i fizyczne. Próbki przekazano do badań w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej, działających w zintegrowanym systemie badania żywności.

W wyniku przeprowadzonych badań zakwestionowano 2 próbki żywności, co stanowi 1,29 % zbadanych próbek. W próbce produktu z kategorii mięso drobiowe oznaczono bakterie *Salmonella* spp. oraz w próbce produktu „Fasolka szparagowa strąki” oznaczono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – fenazachina.

W związku z uzyskanymi wynikami badań podjęto działania, w ramach urzędowej kontroli oraz systemu RASFF, w celu wyeliminowania zagrożenia oraz powiadomiono właściwe organy i instytucje.

Pobrano również 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością do badania w kierunku migracji specyficznej oraz migracji metali ciężkich – nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych limitów migracji czy dopuszczalnej zawartości.

Działania podejmowane w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie uczestniczyła w działaniach systemowych mających na celu wyeliminowanie z obrotu produktów żywnościowych i przedmiotów użytku stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. W ramach unijnego Systemu RASFF w 2021 r. otrzymaliśmy 49 powiadomień krajowych (2020 r. – 27) o niebezpiecznych produktach żywnościowych i przedmiotach użytku.

Do najczęściej zgłaszanych zagrożeń należały zanieczyszczenia żywności tlenkiem etylenu oraz zanieczyszczenia mikrobiologiczne.

W każdym przypadku podjęto działania w celu potwierdzenia, czy w obrocie znajdują się kwestionowane produkty, postępowanie prowadzono zgodnie z obowiązującą procedurą RASFF. Zakwestionowane produkty objęte powiadomieniami zostały zwrócone do dostawców. Działania w ramach systemu RASFF podejmowano niezwłocznie po otrzymaniu powiadomienia. Podmioty znajdujące się na listach dystrybucyjnych kwestionowanych produktów prawidłowo współpracowały w zakresie wycofywania zakwestionowanej żywności, przedkładając dokumenty zwrotu i zagospodarowania towaru (np. utylizacji).

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie zgłosił 2 powiadomienia informacyjne przekazane do Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego Systemu RASFF funkcjonującego przy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie. Jedno powiadomienie dotyczyło produktu z kategorii mięso drobiowe pobranego do badania w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych próbek drobiu, w którym stwierdzono obecność bakterii *Salmonella* spp. Drugie zgłoszenie dotyczyło produktu pn. „Fasolka szparagowa strąki” pobranego do badania *w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów w próbce produktu* – oznaczono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu fenazachina.

Ocena jakości żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Do zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego należą m.in. stołówki w przedszkolach, szkołach, domach dziecka i domach opieki osób starszych. W tych placówkach żywienie odbywa się zgodnie z ułożonym jadłospisem.

Ważnym elementem planowanych kontroli były działania informacyjne i edukacyjne kierowane do pracowników odpowiedzialnych za organizację żywienia zbiorowego w jednostkach systemu oświaty, w celu zwiększenia ich świadomości i wiedzy na temat sporządzania posiłków zgodnie z obowiązującymi przepisami Ministra Zdrowia z 2016 r. oraz przyjętymi z normami żywienia i zaleceniami żywieniowymi.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie znajduje się 41 obiektów systemu oświaty prowadzących żywienie lub dożywianie dzieci i młodzieży. Wszystkie obiekty zostały skontrolowane w 2021 r. (przeprowadzono ogółem 51 kontroli). W dwóch obiektach stwierdzono nieprawidłowości, które zostały usunięte.

Podobnie jak w 2020 r. nasze działania były nakierowane na ocenę jakości żywienia oraz dożywiania dzieci i młodzieży w placówkach systemu oświaty. W tym celu przeprowadzono analizę 76 jadłospisów stosując metodę oceny teoretycznej oraz 2 jadłospisów w oparciu o dokumentację raportów magazynowych (ocena dekadowa). Poddano ocenie sposób żywienia w przedszkolach i w stołówkach szkolnych oraz jadłospisy dożywiania w szkołach. W toku przeprowadzonych czynności ustalono, że podczas planowania jadłospisów kierowano się zaleceniami Instytutu Żywności i Żywienia. Ważnym elementem w żywieniu dzieci i młodzieży było podawanie surowych warzyw i owoców.

W przypadkach drobnych nieprawidłowości przekazywano odpowiednie zalecenia i udzielano wskazówek na temat układania jadłospisów. Szkoły, przedszkola i punkty przedszkolne, które nie posiadają warunków do przygotowywania posiłków korzystają z usług cateringowych. Dotyczy to głównie dożywiania w szkołach oraz żywienia w punktach przedszkolnych.

W 2021 r. z tej formy usług korzystało 28 szkół oraz 16 punktów przedszkolnych i przedszkoli (w 2020 r. odpowiednio 28 i 15).

W rejestrze Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajduje się 6 sklepików szkolnych. W 2021 r. nastąpiły dalsze pozytywne zmiany w doborze produktów sprzedawanych w sklepikach szkolnych, miejsce niezdrowej wysoko przetworzonej żywności zajęły zdrowe przekąski, orzeszki, nasiona, świeże i suszone owoce, produkty mleczne, soki, napoje niegazowane i kanapki z warzywami.

Ponadto przeprowadzono 12 kontroli bloków żywienia w placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. W 2021 r. ważnym elementem przeprowadzanych kontroli były działania informacyjne i edukacyjne dotyczące zasad racjonalnego żywienia.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 2 mandaty na kwotę 250 zł – uchybienia zostały usunięte.

W nielicznych przypadkach organizatorzy wypoczynku korzystali z usług cateringowych świadczonych przez zakłady gastronomiczne znajdujące się pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie.

Nadzór nad suplementami diety

Suplementy diety zgodnie z ustawową definicją są środkami spożywczymi, ich sprzedaż może być prowadzona w obiektach obrotu żywnością, w aptekach oraz przez Internet.

W ramach nadzoru nad suplementami diety, podczas kontroli przeprowadzanych w obiektach oferujących do sprzedaży te produkty, oceniono warunki sprzedaży oraz prawidłowość znakowania produktów. Zgodnie z planem badań i monitoringu, w 2021 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie oceniła prawidłowość znakowania 2 suplementów diety znajdujących się w obrocie. Nie zakwestionowano żadnego produktu.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie monitoruje sprzedaż suplementów diety „na odległość” prowadzoną przez przedsiębiorców powiatu działdowskiego, przede wszystkim w aspekcie właściwej prezentacji produktów.

HIGIENA PRACY

Nadzór sanitarny nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy

Celem sprawowanego nadzoru jest ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczebla powiatowego realizują zadania określone w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy w danym roku objętym sprawozdawczością.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w 2021 r. w zależności od możliwości, realizowano następujące zagadnienia:

- nadzór nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produktami biobójczymi;
- nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem pracowników narażonych na pracę z lekami cytostatycznymi, które w swym składzie zawierają substancje rakotwórcze (zadanie realizowane w latach 2021-2022);
- nadzór nad narażeniem na działanie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy;
- nadzór nad warunkami pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników wykonujących prace związane z narażeniem na hałas, drgania mechaniczne, chemiczne zanieczyszczenia powietrza oraz pyły;
- nadzór nad wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych; monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków zastępczych;
- prowadzenie spraw dotyczących chorób zawodowych.

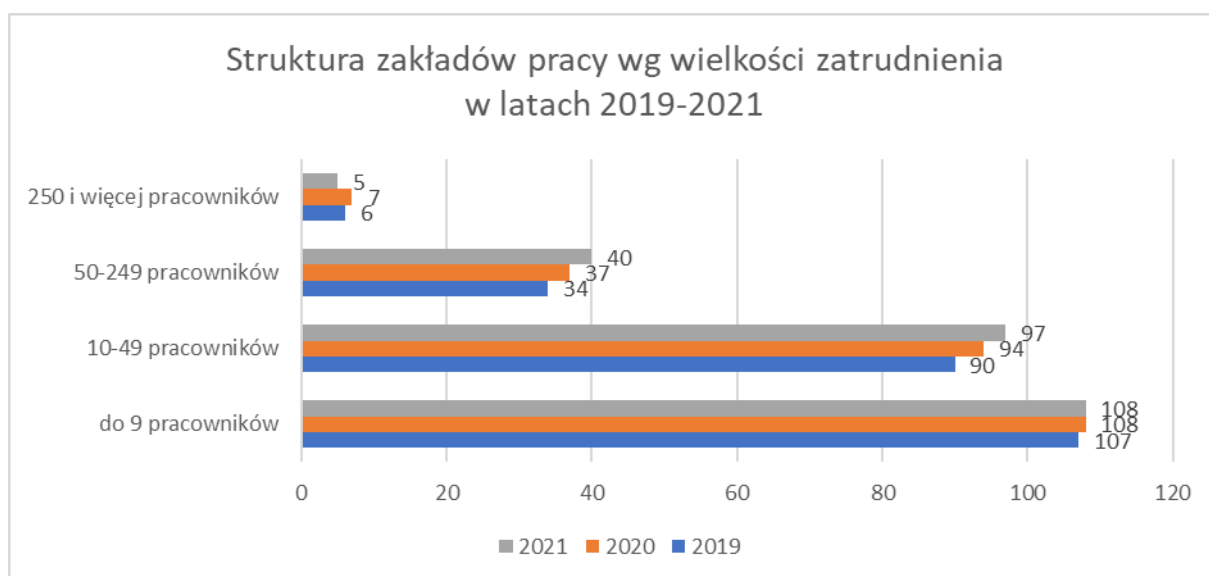
W 2021 r. w ewidencji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajdowało się 245 zakładów, w których zatrudnionych było 9.380 pracowników (stan na dzień 31.12.2021 r.). Porównując w 2020 r. w 246 zakładach pracę wykonywało 9.403 pracowników.

W grupie przedsiębiorstw, podobnie jak w latach ubiegłych, największą liczbę stanowiły małe zakłady pracy, zatrudniające do 9 pracowników (44,1%).

Struktura zatrudnienia w powiecie działdowskim w 2021 r.

Kategoria zakładu pracy wg kryterium liczby osób zatrudnionych	Liczba zakładów pracy	Liczba pracowników
zakłady zatrudniające 250 i więcej pracowników	5	2.587
zakłady zatrudniające od 50 do 249 pracowników	40	4.217
zakłady zatrudniające 10-49 pracowników	92	1.925
zakłady zatrudniające do 9 pracowników	108	651
Razem:	245	9.380

Wykres nr 15

W 2021 r. nadzorem sanitarnym objęto 38,33 % zewidencjonowanych zakładów pracy (2020 r. – 20,73 %). Przeprowadzono 99 kontroli sanitarnych w 94 obiektach.

Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich, występowania czynników rakotwórczych w środowisku pracy, narażenia na działanie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy (w tym ochrony przed zakażeniem wirusem SARS-CoV-2), wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych, niebezpiecznych substancji chemicznych i ich

mieszanin, w tym prekursorów narkotyków, detergentów, ustawy dotyczącej ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu oraz zapewnienia systemu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Do najczęściej występujących uchybień w skontrolowanych zakładach pracy, należały: brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy oraz brak dokumentacji związanej z narażeniem bądź pracą w kontakcie z czynnikami o działaniu rakotwórczym.

Działalność kontrolna

Rok	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba wydanych decyzji
2011	138	184	76
2012	135	171	51
2013	153	168	33
2014	152	167	47
2015	149	162	29
2016	156	176	44
2017	139	153	37
2018	145	154	22
2019	145	154	25
2020	51	51	4
2021	94	99	18

Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące na stanowiskach pracy

W wyniku przeprowadzonych badań oraz pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy ustalono, że w warunkach przekroczeń NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie) pracowało 99 osób w 7 zakładach pracy (wykres nr 16).

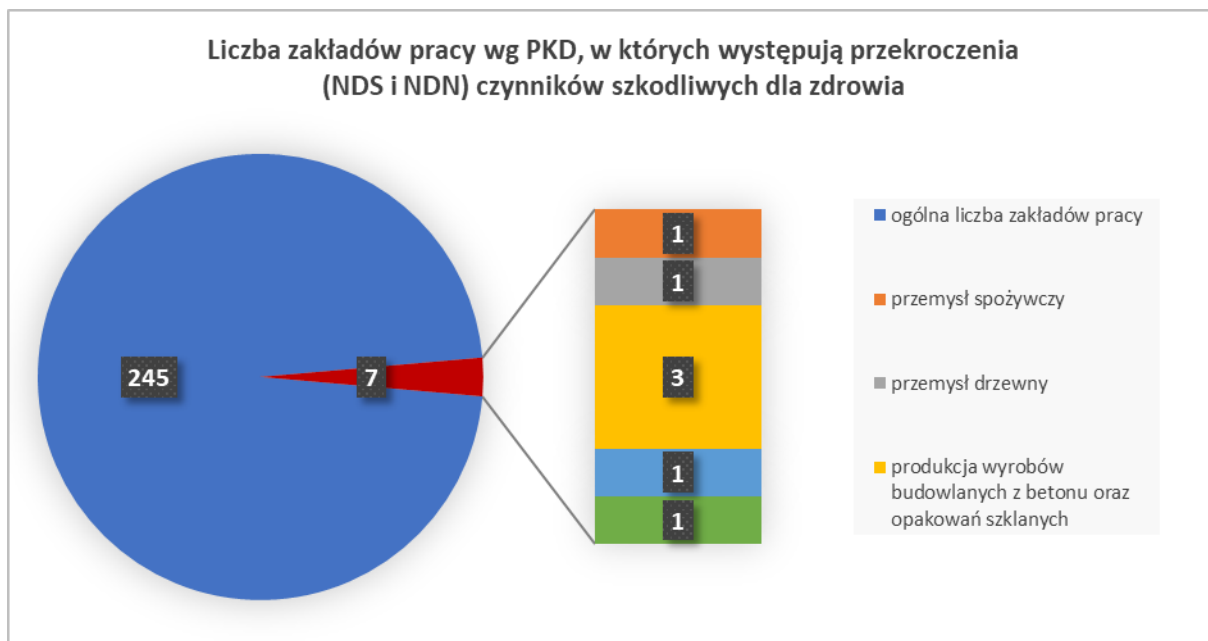
Podobnie jak w 2020 r. przekroczenia normatywów higienicznych dotyczyły głównie narażenia na hałas.

Zgodnie z opracowaniem Centralnego Instytutu Ochrony Pracy, hałas jest najpowszechniej występującym czynnikiem szkodliwym i uciążliwym środowiska pracy

w Polsce. Długotrwała ekspozycja na hałas może powodować uszkodzenie narządu słuchu, ponadto może być czynnikiem wywołującym stres i różne dolegliwości zdrowotne.

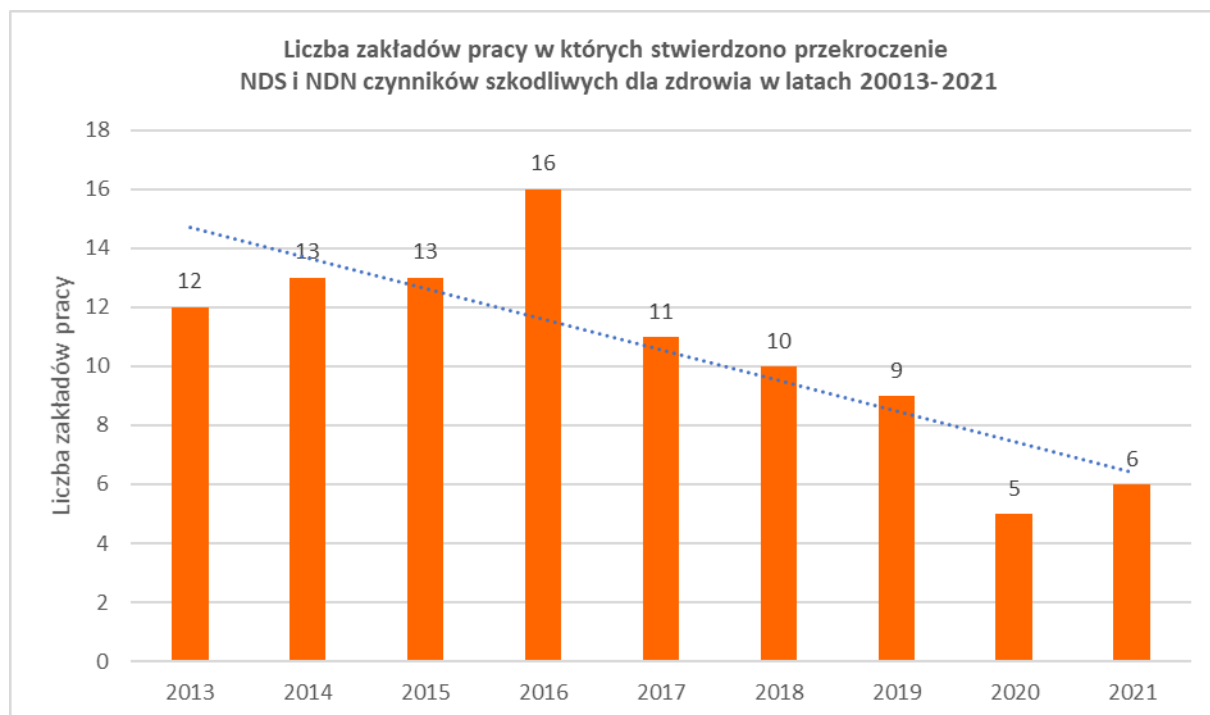
Należy zauważyć, że w rejestrach chorób zawodowych prowadzonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Działdowie nie odnotowano przypadków występowania ubytku słuchu spowodowanego hałasem jako choroby zawodowej.

Wykres nr 16

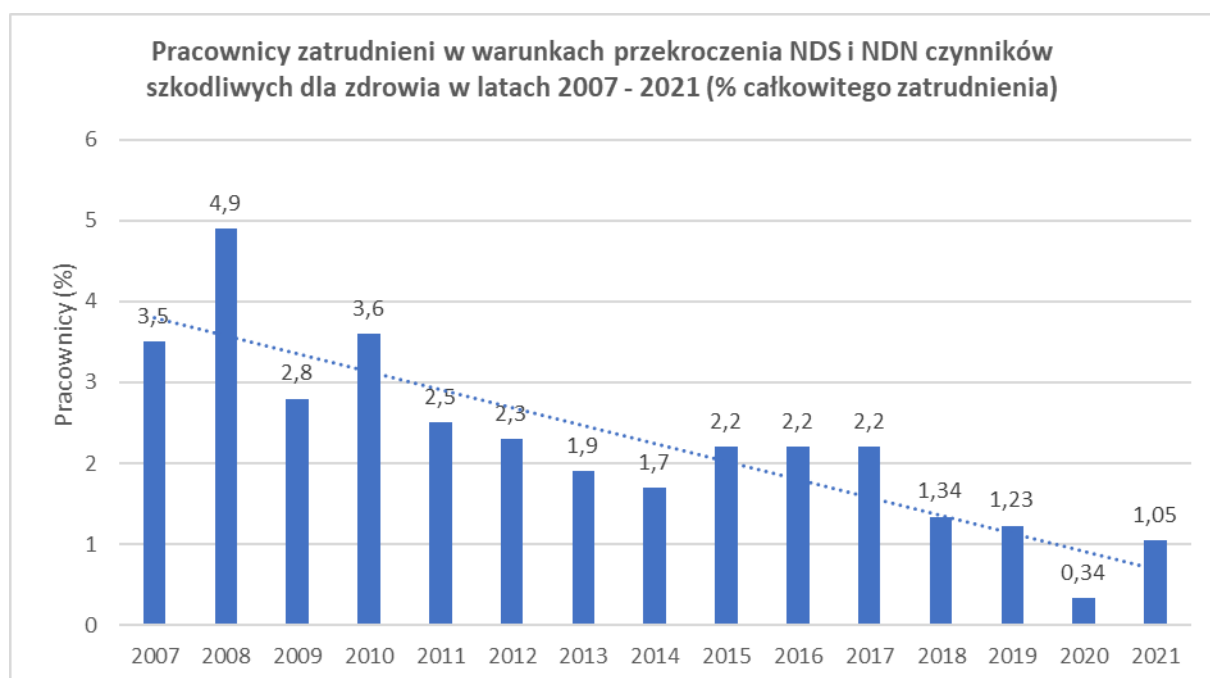

Z posiadanych przez PSSE danych wynika, że w zakładach pracy powiatu działdowskiego (pomimo obserwowanej zmienności) systematycznie zmniejsza się liczba zakładów, w których stwierdzane są przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia oraz utrzymuje się tendencja spadkowa liczby pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia.

Wykres nr 15

Wykres nr 16

Pracodawcy podejmują działania mające na celu ograniczenie narażenia na działanie czynników szkodliwych, które polegały na: wprowadzeniu rozwiązań organizacyjno-technicznych polegających na stosowaniu ekranów oddzielających źródło hałasu od pozostałej części pomieszczenia lub obudów dźwiękochłonnych, wymianie zużytego parku maszynowego na nowy (w tym modernizacja), automatyzacji i hermetyzacji procesów

produkcyjnych, wyciszeniu urządzeń, systematycznym dokonywaniu przeglądów technicznych i konserwacji maszyn oraz urządzeń, instalacji nowoczesnych systemów ochron zbiorowych (wentylacji i odciągów), zapewnieniu pracownikom odpowiednio dobranych, atestowanych środków ochrony indywidualnej, skrócenia czasu ekspozycji pracowników na czynniki szkodliwe poprzez zastosowanie rotacji pracowników i przerw w pracy, monitorowaniu poziomu narażenia poprzez wykonywanie pomiarów środowiska pracy, objęciu pracowników ekspozowanych na czynniki szkodliwe specjalistycznymi badaniami lekarskimi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie w 2 zakładach prowadzi postępowanie administracyjne w celu obniżenia poziomu natężenia hałasu na stanowiskach pracy.

W związku z uzyskaną poprawą w 2021 r. zakończono postępowanie w 1 zakładzie pracy.

Przekroczenia NDS/NDN czynników szkodliwych, wg działów PKD

PKD	Opis działu	Przekroczenia NDS i NDN			
		Hałas	Pył	Czynniki chemiczne	Wibracja
10	Przemysł spożywczy	-	1	-	-
16	Przemysł drzewny	1	-	-	-
23	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu i opakowań szklanych	3	-	-	-
25	Produkcja elementów metalowych	1	-	-	-
27	Produkcja przewodów elektrycznych	1	-	-	-

Nadzór nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz prekursorami narkotyków

W powiecie działdowskim 169 zakładów stosuje w produkcji niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym 9 zakładów stosuje prekursory narkotyków, tj. kwas solny, kwas siarkowy, aceton, nadmanganian potasu i toluen.

W ramach nadzoru nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 62 kontrole. Nadzorem objęto zarówno podmioty gospodarcze stosujące substancje i ich mieszaniny jak i podmioty wprowadzające je do obrotu.

W 2021 r. w toku czynności kontrolnych w żadnym zakładzie nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2021 r. ustalono, że w 33 zakładach pracy w procesie pracy występowały czynniki rakotwórcze (2020 r. – 18).

Mówiąc o narażeniu pracowników na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, mamy na uwadze osoby pracujące na stanowiskach pracy, na których z różnych przyczyn nie można przeprowadzić pomiarów czynników szkodliwych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, bądź też wyniki przeprowadzonych badań mają wartość powyżej 0,1 NDS.

Natomiast praca w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, to praca, w czasie której przeprowadzane są pomiary czynników szkodliwych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, a ich wyniki mają wartość poniżej 0,1 NDS.

W warunkach kontaktu lub kontaktu z narażeniem na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy w 2021 r. zatrudnionych było 246 osób (2020 r. – 180). Wzrost liczby osób spowodowany jest włączeniem kolejnych zakładów do ewidencji przedsiębiorstw, w których dochodzi do kontaktu lub kontaktu z narażeniem na czynniki rakotwórcze.

W zakładach pracy powiatu działdowskiego do najczęściej występującego procesu technologicznego o działaniu rakotwórczym należy praca związana z narażeniem na pyły drewna, a do najczęściej występujących substancji chemicznych o działaniu rakotwórczym – aldehyd mrówkowy. W 3 zakładach pracy występuje czynnik fizyczny – promieniowanie jonizujące.

Czynniki biologiczne w miejscu pracy

Narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne (wirusy, bakterie, grzyby, pasożyty) występowało w 74 zakładach pracy. Pracę w narażeniu na czynniki zaklasyfikowane do 2 i 3 grupy zagrożenia wykonywało 1638 osób w następujących działach gospodarki: rolnictwo, wylęg i hodowla drobiu, leśnictwo, przemysł spożywczy, służba zdrowia, opieka społeczna, zbieranie odpadów, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, usługi pogrzebowe, sprzedaż zboża, nasion i pasz oraz w laboratoriach.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi przeprowadzono 29 kontroli, podczas których nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych.

Nadzór nad przestrzeganiem zakazu produkcji i wprowadzania do obrotu środków zastępczych tzw. dopalaczy

Do obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie należy realizacja zadań w zakresie kontroli przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu art. 4 pkt 11a i 27 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W myśl obowiązujących przepisów do postępowań w sprawach wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, a osoby wytwarzające i wprowadzające do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne podlegają odpowiednim sankcjom administracyjnym.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie nie prowadził postępowań dotyczących orzekania o przypadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczenia produktów, co do których organ uzyskał pewność, że stanowią one środek zastępczy lub nową substancję psychoaktywną.

Należy zaznaczyć, iż kontrole sanitarne w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych nie są kontrolami planowanymi, gdyż nie istnieją formalnie podmioty prowadzące taką działalność. Właściwy państwowy inspektor sanitarny działa w ww. zakresie tylko w przypadku podejrzenia, iż w obiekcie zakaz ten nie jest przestrzegany (na skutek powziętych informacji o przypadkach zatruc, informacji od organów ścigania, na podstawie zgłoszeń obywateli, doniesień prasowych, jak również własnych obserwacji).

Mając na uwadze, że najbardziej skuteczną metodą walki z tzw. „dopalaczami” jest profilaktyka, pracownicy PSSE w Działdowie we współpracy z Policją prowadzili na terenie powiatu działdowskiego zajęcia edukacyjne z uczniami, rodzicami, nauczycielami, pedagogami, a także pracownikami placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Choroby zawodowe

W ujęciu lekarsko-prawnym za chorobę zawodową uważa się chorobę określoną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub sposobem wykonywania pracy.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie wydał 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (w branży leśnictwo i służba zdrowia) w związku z zachorowaniem na boreliozę i wirusowe zapalenie wątroby (WZW) typu C.

W 2021 r. nie wpłynęło żadne zgłoszenie dotyczące podejrzenia choroby zawodowej u pracowników lub byłych pracowników.

Działania podejmowane w ramach systemu RAPEX – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Kosmetykach.

W 2021 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie otrzymała 1 powiadomienie o potencjalnie niebezpiecznych produktach kosmetycznych oferowanych do sprzedaży przez sklep internetowy.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie skontrolował i ocenił stan sanitarny placówek edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych, sprawował nadzór nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji.

Informacje ogólne

W 2021 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajdowały się 74 stałe placówki przeznaczone dla dzieci i młodzieży, w tym:

- 2 żłobki;
- 1 klub dziecięcy;
- 7 przedszkoli;
- 7 innych form wychowania przedszkolnego (punkty, oddziały);
- 25 szkół podstawowych;
- 3 licea ogólnokształcące;
- 1 Niepubliczna Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy;
- 12 zespołów szkół, w ramach których funkcjonowało:
 - 6 przedszkoli,

- 6 szkół podstawowych,
 - 3 licea ogólnokształcące,
 - 10 ponadgimnazjalnych szkół zawodowych (5 techników, 5 branżowych szkół);
- 1 Centrum Kształcenia Ustawicznego;
 - 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze z pobytem całodobowym;
 - 1 Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy,
 - 1 Warsztaty Terapii Zajęciowej;
 - 8 placówek wychowania pozaszkolnego, w tym: 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze (1 szkoła muzyczna, 2 poradnie psychologiczno-pedagogiczne), 5 świetlic socjoterapeutycznych;
 - 2 ośrodki wypoczynkowe dla dzieci i młodzieży.

W 2021 r. nastąpiło połączenie działdowskich placówek oświatowych w Zespoły Szkolno-Przedszkolne. Burmistrz Działdowa jako organ prowadzący połączył w zespoły prowadzone przez siebie szkoły podstawowe z prowadzonymi przez siebie przedszkolami mającymi siedzibę na obszarze objętym obwodem szkoły, powstały 4 Zespoły Placówek Oświatowych:

- Zespół Placówek Oświatowych nr 1 w Działdowie: Szkoła Podstawowa nr 1, Przedszkole nr 1
- Zespół Placówek Oświatowych nr 2 w Działdowie: Szkoła Podstawowa nr 2, Przedszkole nr 3
- Zespół Placówek Oświatowych nr 3 w Działdowie: Szkoła Podstawowa nr 3, Przedszkole nr 5
- Zespół Placówek Oświatowych nr 4 w Działdowie: Szkoła Podstawowa nr 4, Przedszkole nr 4.

W związku z wprowadzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii, wszystkie decyzje dotyczące organizacji pracy szkół i przedszkoli były podejmowane odpowiednio do rozwoju sytuacji epidemicznej i rekomendacji organów państwa odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zdrowotne obywateli. W brzmieniu § 18 ust. 2a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z dnia 4 września 2020 r. poz. 1604) *Dyrektor, za zgodą organu prowadzącego i po uzyskaniu pozytywnej opinii*

właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, może zawiesić zajęcia na czas oznaczony, jeżeli ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną może być zagrożone zdrowie uczniów.

Organizacja pracy w szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu działdowskiego odbywała się w reżimie sanitarnym. Jednak ze względu na liczne zachorowania na COVID-19 wśród uczniów, wychowanków i nauczycieli do PPIS w Działdowie wpłynęło 256 wniosków od dyrektorów placówek o wydanie opinii w sprawie zmiany formy nauczania ze stacjonarnej na mieszaną lub zdalną. Wszystkie wnioski rozpatrzono pozytywnie, wydano 256 opinii.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem warunków sanitarno-higienicznych w placówkach dla dzieci i młodzieży, skontrolowano 16 obiektów stałych oraz 59 turnusów wypoczynku.

W 2021 r. w placówkach podległych Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Działdowie przeprowadzono 91 kontroli (75 kontroli kompleksowych, 2 kontrole interwencyjne, 4 kontrole sprawdzające, 10 kontroli tematycznych). Nałożono 1 mandat karny w kwocie 400 zł za brak właściwego bieżącego stanu sanitarnego pomieszczeń sanitarnych w szkole podstawowej.

Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

Zdaniem specjalistów niewłaściwie dobrane stanowisko pracy ucznia (ławka i krzesło niedostosowane do wzrostu ucznia) przyczyniają się w istotny sposób do rozwoju i utrwalenia się nawyku nieprawidłowej postawy oraz sprzyjają rozwojowi wady.

Ze względu na sytuację epidemiczną ocenę dostosowania mebli edukacyjnych (krzesła i stolików) do wzrostu dzieci przeprowadzono tylko w 2 punktach przedszkolnych, nie stwierdzając nieprawidłowości

Warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Jednym z najważniejszych zagadnień z zakresu zdrowia publicznego jest zbyt mała aktywność ruchowa dzieci i młodzieży. Dlatego Państwowa Inspekcja Sanitarna przywiązuje szczególną uwagę do działań mających na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia.

Zapewnienie właściwych warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego jest przykładem dbałości o zdrowie i sprawność fizyczną dzieci i młodzieży szkolnej.

Warunki prowadzenia zajęć wychowania fizycznego:

- obecnie 24 szkoły posiadają szkolny zespół sportowy z boiskiem; (jako szkolny zespół sportowy należy rozumieć zespół pomieszczeń składający się z jednej lub dwóch sal sportowych oraz pomieszczeń pomocniczych, tj. przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, gabinet pokój nauczycieli wychowania fizycznego) szkolny zespół sportowy z boiskiem posiada 18 szkół podstawowych i 6 zespołów szkół;
- 4 szkoły posiadają szkolny zespół sportowy bez boiska: 3 zespoły szkół oraz 1 Liceum ogólnokształcące;
- 2 szkoły podstawowe posiadają sale zastępcze/rekreacyjne z boiskiem;
- 3 szkoły podstawowe posiadają salę gimnastyczną z boiskiem.

Oceniając warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego należy podkreślić, że w dalszym ciągu 5 szkół podstawowych posiada tylko boiska, w tych przypadkach uczniowie z konieczności ćwiczą na korytarzach lub korzystają z infrastruktury poza szkołą, w tych szkołach kształci się ok. 400 uczniów.

Zapewnienie właściwych warunków utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

Zapewnienie podstawowych środków umożliwiających utrzymanie higieny osobistej w placówkach dla dzieci i młodzieży ma istotne znaczenie w profilaktyce chorób zakaźnych. Podczas kontroli oceniono możliwość korzystania z bieżącej ciepłej wody, wyposażenie w przybory higieniczne (mydło w dozownikach, jednorazowe ręczniki papierowe do osuszenia rąk lub przeznaczone do tego celu suszarki oraz papier toaletowy) a także sprawdzono czystość i porządek sanitariatów. Na ogół placówki starają się dbać o zachowanie należytych standardów. W jednej placówce za niewłaściwe warunki sanitarno-higieniczne nałożono mandat karny w wysokości 400 zł. W pozostałych placówkach stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte w trakcie kontroli lub niezwłocznie po jej zakończeniu.

Wszystkie placówki są zaopatrywane w wodę dobrej jakości z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Odprowadzanie ścieków odbywa się przeważnie do sieci kanalizacji sanitarnej, 3 szkoły posiadają przyszkolną ekologiczną oczyszczalnię ścieków, a 2 punkty przedszkolne i 6 szkół podstawowych odprowadza ścieki do bezodpływowych zbiorników typu szambo.

Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniem przez zwierzęta

W celu zapewnienia higienicznych warunków korzystania z terenów rekreacyjnych i sportowych oraz placów zabaw, zostały one zabezpieczone przed zanieczyszczeniami (w szczególności przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi). Wykonano ogrodzenia terenu, zabezpieczono piaskownice przykryciem w czasie przerw w użytkowaniu, wymieniono piasek w piaskownicach przed rozpoczęciem sezonu letniego, nałożono zakazy wprowadzania zwierząt na teren placówek.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Do zakresu zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie należy inicjowanie, organizowanie i koordynacja działań oświatowo-zdrowotnych nakierowanych na promocję zdrowia i zdrowego stylu życia oraz profilaktykę chorób zakaźnych i niezakaźnych.

Podkreślenia wymaga, że kształtowanie umiejętności samodzielnego wyboru zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia odbywa się poprzez edukację zdrowotną w środowisku rodzinnym, rówieśniczym i szkolnym.

Podobnie jak w latach ubiegłych realizowano programy o zasięgu krajowym inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz programy o zasięgu wojewódzkim inicjowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie.

Programy i interwencje nieprogramowe realizowane w 2021 roku:

Profilaktyka chorób zakaźnych oraz zatruc i zakażeń pokarmowych:

- zapobieganie HIV/AIDS (kampania medialna),
- profilaktyka chorób odkleszczowych,
- zapobieganie zatruciom grzybami,
- profilaktyka antybiotykoterapii,
- profilaktyka grypy.

Propagowanie zdrowego stylu życia:

- edukacja w zakresie szkodliwości palenia, realizacja *Programu Ograniczenia Następstw Palenia Tytoniu - Czyste powietrze wokół nas, Bieg po zdrowie;*

- kształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych dzieci, *Moje dziecko idzie do szkoły*
- *Kampania Zdrowe Wakacje*,
- Światowy Dzień Zdrowia,
- przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, realizacja programu ARS czyli jak dbać o miłość.

Profilaktyka wybranych chorób niezakaźnych:

- kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej, realizacja programu „*Trzymaj Formę*”,
- Profilaktyka nowotworowa *Wybierz życie – pierwszy krok*.

Aktualnie z inicjatywy Głównego Inspektoratu Sanitarnego wojewódzkie i powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne realizują w całym kraju następujące długofalowe programy edukacyjne:

- zakażenia HIV,
- trzymaj formę,
- ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu.

Ze względu na czasowe ograniczenie funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z utrzymującym się stanem epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 nie było możliwości bezpośredniego udziału w realizacji programów i interwencji nieprogramowych z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Szkoły realizowały programy częściowo, przekazując zdalnie uczniom materiały edukacyjne, które otrzymały drogą elektroniczną z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie.

W 2021 r. działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie koncentrowała się głównie wokół profilaktyki zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 i polegała na: prowadzeniu zajęć edukacyjnych; przekazywaniu aktualnych informacji dotyczących dróg przenoszenia wirusa; przekazywaniu

ikonografik oraz innych materiałów graficznych opracowanych w związku z szerzącą się epidemią, które dotyczyły m.in. możliwości wykonywania badań w punktach mobilnych, dbania o zdrowie fizyczne i psychiczne oraz dobre samopoczucie dzieci podczas epidemii.

W ramach działań informacyjnych i edukacyjnych zorganizowano 5 spotkań dla osób dorosłych. Były to spotkania z rodzicami dzieci przedszkolnych, uczestnikami Klubu Seniora w Gródkach oraz Domu Senior+ w Działdowie.

Ponadto organizowano zajęcia dla dzieci uczęszczających do przedszkoli, podczas których przekazano kolorowanki edukacyjne „Myję ręce, bo wiem więcej” oraz promowano akcję #SzczepimySię.

Na bieżąco przekazywano materiały promocyjne do urzędów, szkół, przedszkoli i domów seniora przedstawiające harmonogramy szczepień, opisujące sposoby rejestracji na

szczepienia przeciw COVID-19 oraz ważności szczepień jako warunku zachowania zdrowia. We współpracy z Urzędem Gminy w Iłowie-Osadzie, Urzędem Miasta i Gminy w Lidzbarku oraz Urzędem Gminy w Płońnicy zorganizowano stoiska edukacyjne na

festynach rodzinnych i dożynkach gminno-parafialnych, udzielano bieżących informacji nt. szczepień oraz rozdawano gadżety promujące szczepienia.

Wybrane programy realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Działdowie.

Do priorytetów w obszarze promocji zdrowia należy realizacja zadań z zakresu *profilaktyki palenia tytoniu*. Działania skierowane do różnych grup społecznych mają na celu zwiększenie świadomości na temat zdrowotnych skutków palenia tytoniu, zwiększenie odsetka osób niepalących, jak również edukację dzieci i młodzieży.

Jak podaje Ministerstwo Zdrowia w latach 80 palenie wyrobów tytoniowych deklarowało ok. 42% społeczeństwa polskiego. Od tego czasu odsetek osób codziennie palących tytoń zmniejszył się w Polsce z 31% w 2011 r. do 24% w 2021 r.

Nadal więc potrzebne są działania edukacyjno-informacyjne prowadzące do ograniczenia palenia tytoniu, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Podobnie jak w latach ubiegłych w 2021 r. w powiecie działdowskim realizowano programy edukacyjne adresowane do dzieci, młodzieży i dorosłych: *Czyste powietrze wokół*

nas – kierowany do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, ich rodziców i opiekunów. W 2021 r. chęć przystąpienia do programu wyraziło 11 placówek.

Ponadto kontynuowano realizację programu profilaktyki antytytoniowej „Bieg po zdrowie”, który jest skierowany do uczniów klas IV szkół podstawowych. W powiecie działdowskim do programu zgłosiło się 7 placówek.

W celu zwrócenia uwagi opinii publicznej na zagrożenia dla zdrowia wynikające z używania tytoniu, w 2021 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie przekazywała do szkół i przedszkoli powiatu działdowskiego informacje na temat Światowego Dnia Bez Papierosa oraz akcji Rzuć Palenie Razem z Nami.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie w toku czynności kontrolnych przeprowadzali ocenę w zakresie przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów w obiektach użyteczności publicznej, zakładach opieki zdrowotnej, szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, zakładach pracy oraz zakładach gastronomicznych (w 2021 r. skontrolowano 412 obiektów) nie stwierdzając nieprawidłowości.

Zapobieganie HIV/AIDS

Problem HIV/AIDS wciąż jest aktualny, ponieważ liczba zakażeń wirusem HIV w Polsce systematycznie wzrasta.

Według danych Krajowego Centrum ds. AIDS od wykrycia w Polsce pierwszego zakażenia w 1985 r. do 31 grudnia 2020 r. zarejestrowano 26 486 przypadków zakażeń HIV.

Jednak według szacunków Krajowego Centrum ds. AIDS, w Polsce zakażonych jest dużo więcej osób co oznacza, że wiele z nich nie wie o swoim zakażeniu. Osoby te mogą nieświadomie zakażać innych.

W dniu 1 grudnia obchodzimy Światowy Dzień AIDS, święto zostało ustanowione z inicjatywy Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w związku z szybkim rozprzestrzenianiem zakażeń HIV w wielu krajach.

W tym dniu nasza uwaga zwrócona jest na problemy ludzi, którzy zmagają się z zakażeniem i chorobą. Ważnym elementem Światowego Dnia Walki z AIDS jest przekazywanie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV, zachęcanie do wykonania nieodpłatnych badań w kierunku HIV oraz propagowanie wierności partnerskiej.

W ramach tegorocznych obchodów w powiecie działdowskim przekazano informacje do szkół, przedszkoli, dot. Światowego Dnia AIDS. Przeprowadzono dystrybucje materiałów edukacyjnych do ośrodków zdrowia w powiecie działdowskim.

Ponadto przeprowadzono dwa zajęcia dla uczniów szkoły ponadpodstawowej w zakresie profilaktyki HIV/AIDS, w których uczestniczyły 43 osoby.

„Trzymaj Formę”

Program jest inicjatywą propagującą zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Jego głównym celem jest promocja zbilansowanej diety połączonej z codzienną aktywnością fizyczną.

Państwowa Inspekcja Sanitarna wspiera działania uczestników poprzez dostarczanie materiałów edukacyjnych dot. realizacji programu. Program realizowany jest metodą projektu opierającą się na pracy w grupach. Ze względu na zdalne kształcenie uczniów w 2021 roku, nie uruchomiono platformy do rekrutacji dla szkoły podstawowych. Szkoły nie realizowały programu lub realizowały go częściowo skupiając się na przekazaniu informacji uczniom dot. prawidłowego odżywiania, zalet aktywności fizycznej. Przeprowadzono dwa spotkania z rodzicami (17 osób) o tematyce zdrowego odżywiania i roli aktywności fizycznej w prawidłowym rozwoju młodzieży.

„ARS, czyli jak dbać o miłość”

Program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość” jest skierowany do uczniów szkół średnich. Młodzież w wieku dorastania jest narażona na zachowania zagrażające zdrowiu, do których należą: palenie papierosów, picie alkoholu oraz zażywanie narkotyków i dopalaczy, a także przypadkowe kontakty seksualne.

Głównym celem programu jest ograniczenie zachowań ryzykownych i szkodzących zdrowiu, także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich.

W 2021 roku w powiecie działdowskim do programu zgłosiło się 9 szkół ponadgimnazjalnych. Liczba uczniów zgłoszonych do udziału w programie: 439 osoby. Tematykę wpływu substancji psychoaktywnych na podejmowanie zachowań ryzykownych

podejmowano na zajęciach edukacyjnych podczas wycieczki letniej. Przeprowadzono również dwa szkolenia dla kadry pedagogicznej oraz uczestników PCK w Rybnie.

„Moje dziecko idzie do szkoły”

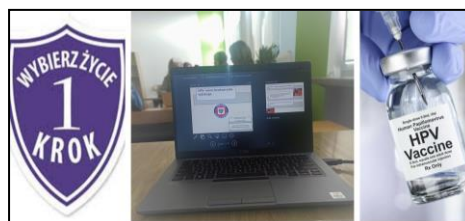
Celem przedsięwzięcia jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat wybranych zagadnień zdrowego stylu życia. Uświadomienie rodzicom ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych dzieci oraz przekonanie ich o słuszności działań profilaktycznych podejmowanych w szkole i w domu. Przekazywano rodzicom informacje w wersji elektronicznej na temat zasad racjonalnego żywienia dzieci oraz znaczenia drugiego śniadania, zasad właściwego doboru plecaka oraz zasad prawidłowego doboru mebli do nauki. Przekazano skany broszur poświęconych zagadnieniom związanym ze zdrowiem dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

W akcji uczestniczyły wszystkie przedszkola w powiecie działdowskim. Przeprowadzono 5 zajęć edukacyjnych dla rodziców uczniów klas pierwszych w których uczestniczyło 54 osoby.

Akcję „Moje dziecko idzie do szkoły” promowano podczas festynów rodzinnych w powiecie działdowskim. Zorganizowano stoiska edukacyjne gdzie prowadzono poradnictwo i rozdawano materiały oświatowe na festynie rodzinnym w Gródkach, Festiwalu Swojskiego Jadła w Lidzbarku oraz na Dożynkach Gminno-Parafialnych w Narzymiu. Stoiska łącznie odwiedziło 330 osób.

Wybierz życie – pierwszy krok

Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół średnich, którego celem jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Uczniowie zdobywają wiedzę na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.

We wrześniu 2021 r. do udziału w programie zgłosiło się 8 szkół ponadpodstawowych. Łączna suma uczniów zgłoszonych do udziału w programie we wrześniu 2021: 298.

W roku 2021 przeprowadzono 3 zajęcia edukacyjne dla 64 osób.

Akcja „Zdrowe Wakacje”

Pracownicy PSSE w Działdowie podczas letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, promowali ideę zdrowego stylu życia oraz wskazywali alternatywne formy spędzania czasu. Dużą uwagę poświęcano zagadnieniom profilaktyki COVID-19 i chorób odkleszczowych.

We współpracy z Policją przeprowadzono 10 zajęć edukacyjnych połączonych z konkursami i nagrodami – dla dzieci i młodzieży wypoczywających w powiecie działdowskim. W zajęciach uczestniczyło 445 osób. Dystrybucję materiałów edukacyjnych przeprowadzano w formie elektronicznej oraz papierowej.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do ważnych czynników, które mają wpływ na stan sanitarny należy działalność inwestycyjna polegająca na planowaniu i wykonawstwie obiektów budowlanych.

Zakres działań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Do zakresu działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy w szczególności:

- opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- wydawanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- uczestniczenie w odbiorach obiektów przekazywanych do użytkowania;
- uczestniczenie w kontrolach obiektów w trakcie realizacji;
- wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- realizowanie zadań wynikających z rozporządzenia Ministra Edukacji dotyczących innych form wychowania przedszkolnego.

Ogółem w 2021 r. wydano 214 opinii i uzgodnień (zajęte stanowiska) oraz 67 decyzji płatniczych. Przeprowadzono 37 kontroli, w tym 4 wizje lokalne.

Liczba zajętych stanowisk dotyczących		
Wyszczególnienie	Ogółem	w tym negatywnie
Opinie dot. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	10 10 opinii	0
Opinie dotyczące opiniowania dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	15 9 opinii 6 pism	0
Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby-co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	51 - 38 opinii brak potrzeby - 9 pism - 4 opinie istnieje potrzeba	0
Opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	6 4 opinie 2 pisma (2 postanowienia)	1
Opinie dot. uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych	55 34 opinie 21 pism (2 decyzje umarzające)	0
Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	29 29 opinii z art.56 Prawo budowlane 4 opinie (3 decyzje umarzające)	0
Inne sprawy	11	0
Kontrole	37	0
Razem	214	1

Uczestniczenie w odbiorach obiektów przekazywanych do użytkowania.

W 2021 r. uczestniczono w 33 odbiorach obiektów, w tym 6 odbiorach obiektów żywieniowych. Wydano 33 opinie sanitarne (w tym 29 opinii z art. 56 Prawo budowlane) oraz 3 decyzje administracyjne umarzające dotyczące dopuszczenia obiektu do użytkowania.

Ważne inwestycje zlokalizowane w powiecie działdowskim zgłoszone do odbioru w 2021 r.:

- rozbudowa Oddziału Psychiatrycznego SPZOZ w Działdowie, przy ul. Leśnej 1 (poprawa warunków świadczenia usług oraz dostosowanie oddziału do obowiązujących przepisów prawa);
- rozbudowa szpitala na potrzeby pracowni rezonansu magnetycznego w Działdowie, przy ul. Leśnej 1 (usługi medyczne obejmujące diagnostykę, a także badania ambulatoryjne i porady medyczne na rzecz pacjentów przebywających w szpitalu, a także dla pacjentów spoza szpitala);
- przebudowa istniejącego budynku świetlicy wiejskiej na Klub Seniora+ w m. Wawrowo, gm. Lidzbark. (miejsce spotkań osób starszych, liczba uczestników – 15 osób w wieku 60+);
- budowa budynku świetlicy gminnej oraz rozbiórka istniejącego budynku świetlicy w m. Pierławki, gm. Działdowo (miejsce spotkań społeczności lokalnej);

- budowa świetlicy wiejskiej oraz rozbiórka budynku gospodarczego w m. Chełsty, gm. Lidzbark (miejsce spotkań społeczności lokalnej);
- budowa świetlicy wiejskiej w m. Bryńsk, gm. Lidzbark (miejsce spotkań społeczności lokalnej);
- adaptacja i modernizacja budynku dla celów świetlicy środowiskowej wraz z wyposażeniem w m. Pruski, gm. Iłowo-Osada (świetlica środowiskowa, placówka wsparcia dziennego dla 30 dzieci w wieku 6-18 lat);
- rozbudowa istniejącego zakładu o część produkcyjno-magazynową wraz z zapleczem socjalno-biurowym w Działdowie, przy ul. Grunwaldzkiej 44 (produkcja opakowań z tworzyw sztucznych dla przemysłu kosmetycznego i farmaceutycznego);
- budowa budynku produkcyjnego z linią do nakładania powłok lakierniczych z niezbędną infrastrukturą techniczną w Działdowie, przy ul. Przemysłowej 57 (produkcja opakowań z tworzyw sztucznych);
- budowa hali produkcyjno-magazynowej w Klonowie, gm. Lidzbark. (kompletowanie i pakowanie w opakowania kartonowe okuć meblowych oraz magazynowanie kartonów z okuciami w magazynie);
- odbudowa budynku pawilonu handlowego w Działdowie, przy ul. Gen. Hallera 30 A (dyskont spożywczo-przemysłowy ALDI);
- budowa budynku handlowo-usługowego wraz z infrastrukturą techniczną w m. Uzdowo 31D (sklep sieci DINO, sprzedaż artykułów spożywczych w systemie samoobsługowym, stoisko mięsno-wędliniarskie);
- budowa 2 budynków handlowo-usługowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w m. Rybno (sklep sieci DINO, sprzedaż artykułów spożywczych w systemie samoobsługowym, stoisko mięsno-wędliniarskie);
- budowa budynku remizy w m. Rybno, gm. Rybno (pomieszczenia remizy przeznaczone dla ochotniczej straży pożarnej w Rybnie);
- zmiana sposobu użytkowania części budynku handlowego na utworzenie przedszkola w ramach istniejącego przedszkola niepublicznego w Działdowie, przy ul. Malewskiej 4 (sala przedszkolna przeznaczona dla 14 dzieci w wieku powyżej 3 lat, sala przedszkolna przeznaczona dla 18 dzieci w wieku 2,5 do 3 roku);
- rozbudowa istniejącego budynku przedszkola o salę zajęć dla dzieci w Lidzbarku, przy ul. Główny Dworzec 7A (rozbudowa istniejącego przedszkola niepublicznego o salę dla dzieci z węzłem sanitarnym).

Uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2021 r. wydano 4 opinie sanitarne, 2 postanowienia i 2 pisma przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzgodnienia dotyczyły budowy:

- elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na nieruchomościach położonych w gm. Lidzbark, powiat działdowski oznaczonych numerami działek 39/2 i 30/3 w obrębie 4 m. Lidzbark oraz na działkach nr 596/12, 596/2, 596/3, 596/4, 596/5, 601 w obrębie Cibórz.
- posadowienia i uruchomienia instalacji do odzysku odpadów złomu - strzępiarki na terenie nieruchomości zlokalizowanej w miejscowości Działdowo na działce nr 76 obręb nr 1.
- dwóch budynków inwentarskich przeznaczonych do chowu 879 sztuk tuczników w każdym budynku (123,06 DJP), łącznie 1758 tuczników o wadze powyżej 110 kg (246,12 DJP) w systemie bezściółkowym, rusztowym wraz z infrastrukturą towarzyszącą (4 silosy paszowe, zbiornik bezodpływowy na ścieki bytowe) na działce o nr ewidencyjnym 96, obręb Nick, gmina Lidzbark.
- Gospodarstwa Rolnego Ariel Maciołek - budowa obiektów inwentarskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ramach instalacji hodowli drobiu prowadzonej w m. Koszelewy 16, 13-206 Płońska - opinia negatywna.

Uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji polegających na budowie ferm drobiu i budynków inwentarskich do chowu trzody chlewnej i bydła w 2021 r.				
Gmina	Liczba rozpatrywanych wniosków	Liczba wniosków załatwionych pozytywnie	Liczba wniosków załatwionych negatywnie	Liczba wniosków w trakcie uzgodnień
Działdowo	0	0	0	0
Lidzbark	1	1	0	0
Howo-Osada	0	0	0	0
Rybno	1	0	1	0
Płońska	0	0	0	0
Razem:	2	1	1	0

Warunki realizacji wynikające z decyzji środowiskowej:

W 2021 r. nie dokonano zgłoszenia oddania do użytkowania inwestycji, dla której w decyzji środowiskowej zostały nałożone określone warunki realizacji.

Z informacji przekazanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii wynika, że w 2021 r. zrealizowano i oddano do użytkowania nowe oraz ze zwiększoną obsadą zwierząt, następujące obiekty inwentarskie niepodlegające obowiązkowi zgłoszenia do użytkowania:

Do chowu drobiu:

- Budynek inwentarski (108 DJP) w m. Zalesie, gm. Płońnica.
- Dwa budynki inwentarskie (768 DJP) w m. Kiełpiny, gm. Lidzbark.
- Dwa budynki inwentarskie (768 DJP) w m. Kiełpiny, gm. Lidzbark.
- Budynek inwentarski (168 DJP) w m. Sławkowo, gm. Działdowo.

Do chowu trzody chlewnej:

- Budynek inwentarski (182 DJP) w m. Jabłonowo, gm. Płońnica.
- Budynek inwentarski (238 DJP) w m. Niechłonin, gm. Płońnica.
- Budynek inwentarski (84 DJP) w m. Burkat, gm. Działdowo.
- Budynek inwentarski (84 DJP) w m. Burkat, gm. Działdowo.

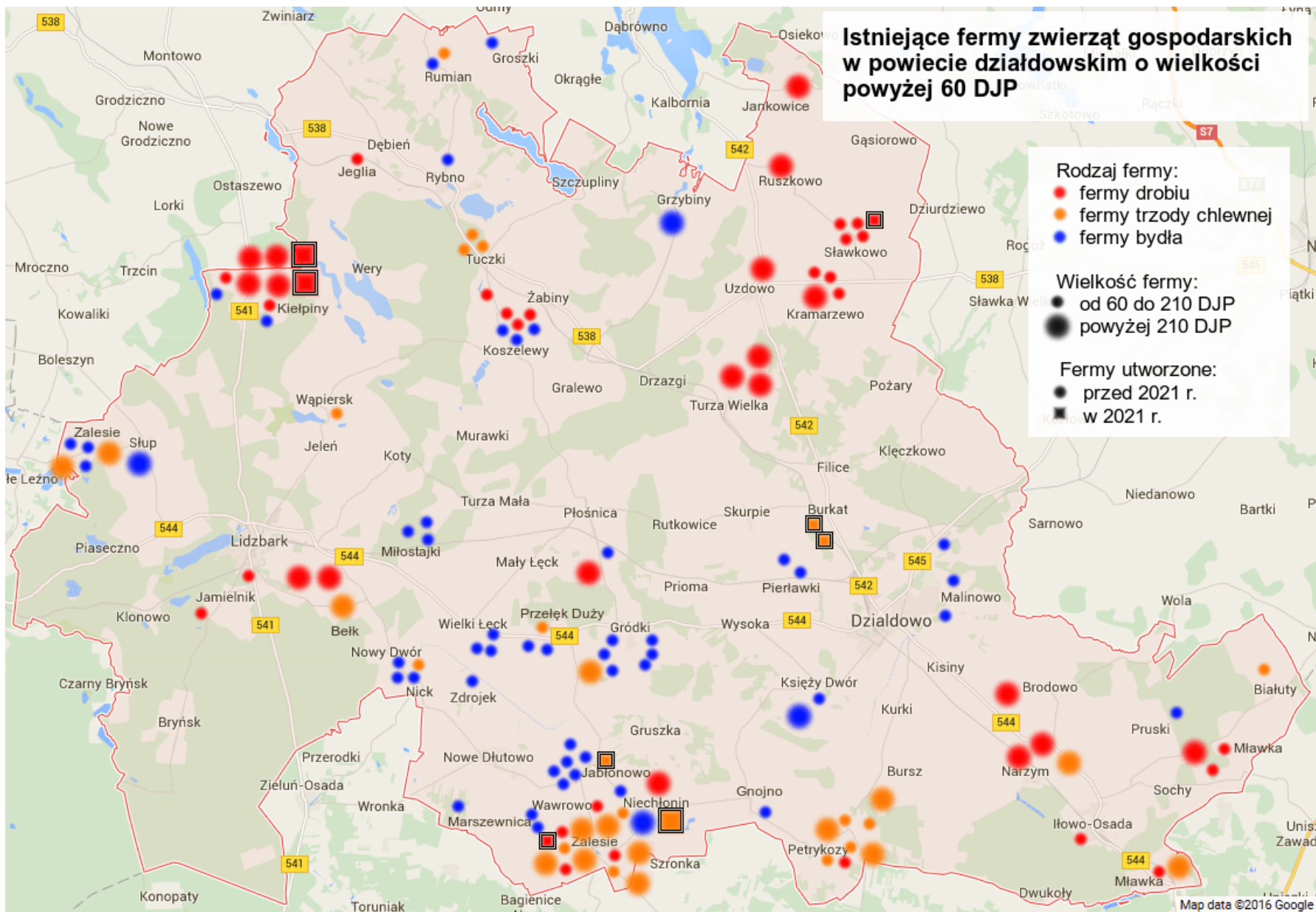

Tabela nr 1

Liczba dzieci i młodzieży objęta obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi w latach 2018-2021

Miasto/Gmina	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021
Miasto Działdowo	6.120	6.066	6.044	5.915
Gmina Działdowo	688	644	647	644
Miasto i Gmina Lidzbark	3.054	2.981	2.952	2.895
Gmina Iłowo-Osada	1.239	1.222	1.183	1.153
Gmina Płońnica	577	531	518	519
Gmina Rybno	1.406	1.381	1.367	1.388
OGÓLEM:	13.084	12.825	12.711	12.514

Tabela nr 2

Procentowe wykonanie szczepień ochronnych na terenach poszczególnych gmin powiatu działdowskiego w latach 2020 – 2021

Miasto/ Gmina	DTP + IPV + HIB				MMR		DTaP + IPV		MMR				dTAp		Td	
	1 rok życia		2 rok życia		2 rok życia		6 rok życia		6 rok życia		10 rok życia		14 rok życia		19 rok życia	
Lata	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Miasto Działdowo	64	64	71	66	98	97	90	64	88	91	89	87	90	91	96	98
Gmina Działdowo	64	64	79	70	98	100	89	90	89	92	91	88	94	92	100	99
Miasto i Gmina Lidzbark	65	63	65	64	97	96	89	90	89	91	89	88	95	90	98	98
Gmina Iłowo	66	66	66	62	98	97	92	90	90	93	92	89	95	91	99	99
Gmina Płońska	65	67	82	62	98	97	92	90	86	92	92	88	94	90	98	100
Gmina Rybno	60	64	80	62	97	100	92	90	87	92	96	89	92	91	97	98
OGÓLEM	64	65	73	64	98	98	90	85	88	93	91	88	93	91	98	99

DTP –szczepionka przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi; IPV –szczepionka przeciw poliomyelitis; HIB -szczepionka przeciw Haemophilus influenzae typu b; MMR –szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce; DTap –szczepionka przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi; Td -szczepionka przeciw tężcowi i błonicy.

Tabela nr 2a

Procentowe wykonanie szczepień ochronnych w poszczególnych punktach szczepień powiatu działdowskiego w latach 2020 – 2021

Punkt Szczepień	DTP + IPV + HIB				MMR		DTaP + IPV		MMR				Td			
	1 rok życia		2 rok życia		2 rok życia		6 rok życia		6 rok życia		10 rok życia		14 rok życia		19 rok życia	
Lata	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
NZOZ ZPL Działdowo ul. Norwida 29	68	62	71	70	98	97	90	56	89	90	90	84	90	92	96	95
NZPiSOZ Działdowo ul. Lidzbarska 30	-	62	-	-	98	97	100	85	96	96	92	90	90	91	95	100
Poradnia Rodzinna Działdowo ul. Świerkowa 6	60	62	71	69	98	97	90	56	89	87	89	86	90	91	92	95
NZOZ PLR Działdowo ul. Norwida 29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90	90	90	100	100	100
AD-MED Uzdowo	64	60	79	70	98	100	89	90	89	92	90	88	94	92	100	99

Punkt Szczepień	DTP + IPV + HIB				MMR		DTaP + IPV		MMR				Td			
	1 rok życia		2 rok życia		2 rok życia		6 rok życia		6 rok życia		10 rok życia		14 rok życia		19 rok życia	
Lata	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
NZPiSOZ Dłutowo ul. Wolności 2B	67	65	61	64	99	97	89	91	94	95	90	90	95	91	98	98
NZOZ „Medicus” Lidzbark ul. Brzozowa 10	63	61	69	62	95	95	89	89	84	87	88	87	95	90	98	98
NZOZ „Olmed” Narzym ul. Sportowa 1	70	64	68	64	99	99	92	90	90	92	93	89	94	90	99	99
NZPiSOZ Iłowo ul. Leśna 3D	62	64	64	63	97	96	92	90	90	94	91	90	96	91	99	100
NZOZ „Eskulap” Niechłonin 93	-	69	-	-	-	-	92	90	86	92	92	90	96	91	98	100
NZOZ „Sanomed” Płońnica ul. Lipowa 6	65	65	82	79	98	97	92	90	86	92	92	87	92	90	98	100
SPGZOZ Rybno ul. Zajeziorna 58	60	59	80	76	97	100	92	90	87	92	96	89	92	91	97	98

Tabela nr 3

Szczepienia BCG (przeciw gruźlicy) w 2021 roku

Miasto i Gmina	Szczepienia noworodków					Szczepienia dzieci starszych (powyżej 12 m. ż. do ukończenia 15 r. ż.)
	Liczba noworodków urodzonych w 2021 r.	Liczba noworodków zaszczipionych po urodzeniu	Liczba noworodków zaszczipionych z opóźnieniem			
			Liczba noworodków zaszczipionych po 24 godz. od urodzenia do 14. dnia życia	Liczba noworodków zaszczipionych po 14. dniu życia do 11. miesiąca życia	Liczba noworodków zaszczipionych w 12. miesiącu życia	
Miasto Działdowo	169	157	11	1	-	11
Gmina Działdowo	19	18	1	-	-	2
Miasto i Gmina Lidzbark	111	103	6	2	-	5
Gmina Iłowo	36	31	5	-	-	1
Gmina Płośnica	15	13	2	-	-	1
Gmina Rybno	50	46	3	1	-	2
Ogółem	400	368	28	4	-	22

Tabela nr 3a

Procentowe wykonanie szczepień BCG na terenie poszczególnych gmin powiatu działdowskiego w 2021 roku

Miasto i gmina	Szczepienia noworodków		
	liczba noworodków urodzonych w 2021 r.	liczba noworodków zaszczepionych w 2021 r.	%
Miasto Działdowo	169	169	100
Gmina Działdowo	19	19	100
Miasto i Gmina Lidzbark	111	111	100
Gmina Iłowo	36	36	100
Gmina Płońska	15	15	100
Gmina Rybno	50	50	100
Ogółem	400	400	100
Miasto i gmina	Szczepienia noworodków		
	liczba noworodków urodzonych w 2020 r.	liczba noworodków zaszczepionych w 2020 r.	%
Miasto Działdowo	240	240	100
Gmina Działdowo	29	29	100
Miasto i Gmina Lidzbark	112	112	100
Gmina Iłowo	49	49	100
Gmina Płońska	17	17	100
Gmina Rybno	57	57	100
Ogółem	504	504	100

Tabela nr 4

Szczepienia osób dorosłych i szczepienia poza „Kalendarzem szczepień” w latach 2020-2021

L.p.	Jednostka chorobowa	2020	2021
1.	Grypa	1147	2265
2.	Tęžec	341	253
3.	<i>Neisseria meningitidis</i>	109	78
4.	WZW „B”- profilaktyka	28	19
5.	WZW „B”- przed zabiegami	169	188
6.	WZW „B”- Służba Zdrowia	4	-
7.	Odra, Świnka, Różyczka	11	5
8.	Krztusiec	-	-
9.	WZW „A”	8	4
10.	Dur brzuszny, poliomyelitis, błonica	-	-
11.	Kleszczowe zapalenie mózgu	47	98
12.	<i>Streptococcus pneumoniae</i>	208	50
13.	Ospa wietrzna	31	36
14.	Zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego	46	51
15.	Biegunka rotawirusowa	152	Wszystkie dzieci urodzone po 31.12.2020 r. podlegają do bezpłatnych szczepień przeciwko rotawirusom.

Tabela nr 5

Analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w latach 2020-2021 w poszczególnych gminach powiatu działdowskiego

Lp.	Jednostka chorobowa	Miasto Działdowo		Gmina Działdowo		Miasto i Gmina Lidzbark		Gmina Rybno		Gmina Iłowo		Gmina Płońsk		Ogółem	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
1	Salmonelozы - zatrucia pokarmowe	6	5	2	3	1	4	8	3	-	1	-	-	17	16
2	Salmonelozа pozajelitowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Inne bakteryjne zakażenia jelit Clostridium difficile	7	19	-	8	-	6	1	5	-	8	1	2	9	48
4	Inne bakteryjne zakażenia jelit Kampylobakterioza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Zatrucie bakteryjne jadem kiełbasianym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Wirusowe zakażenia jelit - ogółem	1	4	1	1	2	3	-	-	1	-	-	1	5	9
7	Wirusowe zakażenia jelit – dzieci do lat 2	1	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	3	3
8	Ostre biegunki - ogółem	6	4	2	1	3	1	7	2	2	-	1	1	23	9
9	Ostre biegunki u dzieci – dzieci do lat 2	6	3	2	1	3	1	7	2	2	-	1	1	21	8
10	Płonica (szkarlatyna)	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	1
11	Róża	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Borelioza	2	1	-	1	5	2	8	6	-	-	1	2	16	12
13	Styczność z wścieklizną - potrzeba szczepień	2	3	-	3	1	4	2	2	-	2	-	-	5	14
14	Ospa wietrzna	89	17	18	29	68	47	31	14	8	11	3	-	217	118
15	Różyczka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	WZW C	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	WZW B przewlekłe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Jednostka chorobowa	Miasto Działdowo		Gmina Działdowo		Miasto i Gmina Lidzbark		Gmina Rybno		Gmina Howo		Gmina Płońnica		Ogółem	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
19	Krztusiec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2	-
21	Kleszczowe zapalenie mózgu KZM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Choroba pneumokokowa - posocznica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Choroba meningokokowa (inwazyjna)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
24	Kiła	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Rzeżączka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Gruźlica	1	-	2	-	2	2	-	-	1	-	-	2	6	4
27	Zachorowania grypopodobne	3731	5129	815	1851	3531	3706	718	494	395	488	517	424	9707	12092
28	Grypa potwierdzona laboratoryjne	7	-	5	-	7	-	-	-	-	-	2	-	21	-

Załącznik nr 1

Analiza sytuacji epidemiologicznej lata 2020/2021

Jednostka chorobowa	I kwartał				II kwartał				III kwartał				IV kwartał				2020		2021	
	2020		2021		2020		2021		2020		2021		2020		2021		Zach.	zapad	Zach	zapad
	Zach.	zapad	Zach.	zapad	Zach.	zapad	Zach.	zapad	Zach.	zapad	Zach.	zapad	Zach.	zapad						
Salmonelozy – zatrucia pokarmowe	1	1,5	2	3	8	12	4	6	4	6	6	9	4	6	4	6	17	25,5	16	24
Inne bakteryjne zakażenia jelit – <i>Clostridium difficile</i>	4	6	13	19,5	1	1,5	16	24	1	1,5	8	12	3	4,5	11	16,5	9	13,5	48	72
Inne bakteryjne zakażenia jelit – <i>Kampylo-bakterioza</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inne bakteryjne zakażenia jelit – <i>E. coli</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zatrucie jednem kielbasianym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zakażenia jelit - ogółem	1	1,5	-	-	1	1,5	-	-	1	1,5	1	1,5	1	1,5	9	13,5	4	6	10	15
Wirusowe zakażenia jelit – dzieci do lat 2	1	1,5	-	-	-	-	-	-	1	1,5	-	-	1	1,5	3	4,5	3	4,5	3	4,5
Ostra biegunka BNO - ogółem	10	15	2	3	3	4,5	3	4,5	7	10,5	1	1,5	3	4,5	3	4,5	23	34,5	9	13,5
Ostra biegunka BNO – dzieci do lat 2	10	15	2	3	3	4,5	2	3	7	10,5	1	1,5	1	1,5	3	4,5	21	31,5	8	12
Plonica	3	4,5	1	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4,5	1	1,5
Choroba meningokokowa inwazyjna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,5	-	-	1	1,5	-	-
Kiła	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rzeżączka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Róża	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

zapadalność – liczba zachorowań na 100 tys. ludności

Jednostka chorobowa	I kwartał				II kwartał				III kwartał				IV kwartał				2020		2021	
	2020		2021		2020		2021		2020		2021		2020		2021		Zach.	zapad	Zach	zapad
Borelioza	4	6	-	-	1	1,5	3	4,5	11	16	5	7,5	-	-	4	6	16	24	12	18
Ostre porażenie wiotkie (OPW)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Styczność i potrzeba szczepień	1	1,5	4	6	1	1,5	7	10,5	2	3	1	1,5	1	1,5	2	3	5	7,5	14	21
Zapal. op. m. - wirusowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Różyczka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ospa wietrzna	127	190,5	48	72	28	42	37	55,5	2	3	11	16,5	60	90	22	33	217	325,5	118	177
AIDS	-	-	-	-	1	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,5	-	-
WZW B przewlekłe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WZW C	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WZW B +C	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HIV	-	-	-	-	1	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,5	-	-
Świnka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Choroba pneumokokowa inwazyjna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bakteryjne zap. o. mózg. lub mózgu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zap. mózgu	1	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,5	-	-	2	3	-	-
Krztusiec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jednostka chorobowa	I kwartał				II kwartał				III kwartał				IV kwartał				2020		2021		
	2020		2021		2020		2021		2020		2021		2020		2021		Zach.	zapad	Zach.	zapad	
Grypa potwierdzona	19	28,5	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	31	-	-
Zachorowania grypopodobne	6661	9991,5	1848	2772	519	778,5	1752	2628	993	1489,5	2207	3942	1534	2301	6285	9427	9707	14560,5	12092	18138	
Gruźlica	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	3	3	1	1,5	1	1,5	1	1,5	6	9	4	6	
SARS-Cov-2	-	-	2616	3924	7	10,5	531	796	185	277	16	24	2738	4107,5	1419	2128	2930	4395	4582	6873	